

ДРЖАВЕН СОВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА
ДЕТСКО ПРЕСТАПНИШТВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СОБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ

до: 09.10.2018

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

14-29/29

Пријател:	10.10.2018		
Секретар:	Факс:	Почетник:	Министерство:
08	5848/1		

Предмет: Доставување Годишен извештај за работата на Државниот совет за превенција на детско престапништво и за состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво во 2017 година;

Согласно Член 156 став 1 алинеја 9 од Законот за правда за децата (Службен весник на Република Македонија бр. 148/2013) се уредува следното: "Државниот совет за превенција на детско престапништво подготвува годишни извештаи за својата работа и за состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво, кои ги доставува до Собранието на Република Македонија и Владата на Република Македонија, Судскиот совет и Врховниот суд на Република Македонија, кои се должни да ги разгледаат и да преземат соодветни мерки и активности, согласно со своите надлежности."

Имајќи ја предвид оваа одредба, Државниот совет за превенција на детско престапништво го донесе Годишкиот извештај за работата на Државниот совет за превенција на детско престапништво и за состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво во 2017 година, кој што ви се доставува во прилог на Ваше натамошно постапување.

Со почит,

Претседател на Државен совет за
превенција на детско престапништво,
Вукел Валдета

адреса: Министерство за правда
ул.Димитрие Чуповски бр.9
1000 Скопје
Република Македонија

Вукел Валдета
E-mail:VVukelj@mtsp.gov.mk
Тел:075/250 712

Доставено до:
Владата на Република Македонија,
Судски Совет на Република Македонија,
Врховен суд на Република Македонија и
Собрание на Република Македонија

ДРЖАВЕН СОВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА
ДЕТСКО ПРЕСТАПНИШТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА
НА ДРЖАВНИОТ СОВЕТ
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА ДЕТСКО
ПРЕСТАПНИШТВО И ЗА СОСТОЈБИТЕ
ВО ОБЛАСТА НА ПРАВАТА НА
ДЕТЕТО И ДЕТСКОТО
ПРЕСТАПНИШТВО
ВО 2017 ГОДИНА**

2018

Годишен извештај

<p>Период за кој се известува: 2017 година</p> <p>Вкупен буџет:</p> <p>Број на вработени:</p> <p>www:</p>	<p>Одговорно лице</p> <p>Име и презиме:</p> <p>Звање</p> <p>E-mail:</p> <p>Телефон:</p>
---	--

СОДРЖИНА

1. Резиме
2. Вовед
3. Статут, раководство, надлежности и организациона структура
4. Реализирани активности произлезени од законските надлежности, план за работа и стратечки план
5. Активности за подобрување на квалитетот во работење
6. Соработка со други институции и меѓународна соработка
7. Буџет, завршна сметка и финансирање
8. Заклучоци
9. Препораки
10. Прилози

СПИСОК НА КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

ДСПДП	Државен совет за превенција на детско престапништво
ЦСР	Центар за социјална работа
ЗСД	Завод за социјални дејности
ЗПД	Закон за правда за децата
МОН	Министерство за образование и наука
МВР	Министерство за внатрешни работи
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
НВО	Невладина организација
ЈО	Јавен обвинител
ОЈО	Основно јавно обвинителство
СУД	Основен суд
УНИЦЕФ	Канцеларија на УНИЦЕФ во земјата
НП	Народен правобранител
УИС	Управа за извршување на санкции
ПС	Полициска станица

1. РЕЗИМЕ

Државниот совет за превенција од детско престапништво е орган при Собранието на Република Македонија кој според својот состав, има мултисекторски и мултидисциплинарен карактер и преставува средиште каде што се сретнуваат преставници на најголем број субјекти во системот за правда за децата како што се: Министерството за правда, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за образование и наука, Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија, Основен суд, Адвокатската комора на Република Македонија, Народниот правобранител и Граѓански здруженија.

Државниот совет за превенција на детско престапништво (во натамошниот текст ДС) согласно член 156, став 1, алинеја 9 од Законот за правда за децата има за цел континуирано и во целост да ги документира состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво во Р.Македонија преку:

- Собирање на податоци согласно индикаторите за следење на примената на Законот за правда за децата и изготвување на Годишен извештај за 2017 година;
- Доставување табели за обезбедување податоци согласно утврдените индикатори до: 8-те Сектори за внатрешни работи, 30 - Центри за социјална работа, јавни обвинителства и судови во Република Македонија;
- Собирање на обезбедените податоци, проверка на истите и нивна обработка;
- Ангажирање на стручно лице за квантитативна обработка на податоците;
- Доставување барања за извештаи со реализирани активности од областа на превенција на детско престапништво до Општинските совети за превенција на детско престапништво, Министерство за образование и наука, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за внатрешни работи и Народниот правобранител;
- Усвојување на годишкиот извештај за 2017, негово печатење и доставување на истиот до Влада на РМ, Собрание на РМ, Врховен суд на РМ и Судскиот совет на РМ.

Состојбите во оваа сфера Д.С ги следи низ системот на детската правда врз основа на 32 стандардни индикатори, согласно Законот за правда за децата, споредливи на меѓународно ниво кои се употребуваат во земјите членки на Европската Унија и водат сметка за националните приоритети и специфичности, со единствена цел, навремено и ефикасно превенирање на детското престапништво во Република Македонија.

Согласно своите надлежности, Државниот совет и во 2017 година продолжи со спроведување на планираните програмски активности при што беше реализирано следното:

Беа одржани 5 (пет) тематски расправи насловени како:

- „Одговор на состојбите поврзани со злоупотребата на психоактивни супстанци помеѓу малолетни лица во Република Македонија,“
- „Сите деца имаат права“ презентација на Македонското здружение на млади правници на РМ;
- „Заштитата на правата и интересите на децата и детското престапништво во 2016 година,“ по претходно разгледан Извештајот на Народниот правоборник за состојбите во оваа област;
- „Искуствата од Финска за превенција од криминалот согласно ТAIEX програмата,“
- „Резултатите од спроведувањето на Програмата за советување на родители и ученици на Министерството за образование и наука за учебната 2016/17 година,“

Воедно, беа спроведени две истражувања и тоа:

- Истражување на тема „Проценка на состојбите од ризик кај децата со попреченост во РМ“
- „Истражување на чинењето на превентивните политики споредено со репресивните..“

Одржаните тематски расправи како и спроведените истражувања беа во контекст на поблиско запознавање(детектирање) на „факторите на ризик,“ кои доведуваат или може да доведат до појава и развој на детското престапништво а понатаму и за нивно брзо и ефикасно решавање.

Клучни заклучоци: ПРЕДИЗВИЦИ

- Од вкупниот број, 85 или 80.2 % од општините во Република Македонија, 69 досега не ја исполниле законската обврска за формирање на Општински совети за превенција на детското престапништво.
- ДС констатира дека формираниоте општински совети за превенција на детското престапништво од претходните години, во текот на 2017 година не функционирале;
- Во 2017 година, споредено со претходната, се бележи намалување на деца во ризик за 14%. Според територијалната припадност најголем број на деца во ризик евидентирани се во Куманово (300) , каде и оваа година споредено со претходните се забележува тренд на зголемување на бројот на деца во ризик;
- ДС констатира дека во однос на деца жртви на кривични дела во 2017 година се забележува намалување од претходната година во извештаите на сите надлежни институции. Но се забележува одредено отстапување во податоците добиени од надлежните институции кое е резултат на различно толкување на дефиницијата за дете жртва на кривично дело во Законот за првада за децата и неунифицирано постапување со децата жртви.

- ДС констатира дека во најголем број случаи се применуваат мерки/санкции кои не вклучуваат лишување од слобода на децата што кореспондира со Законот за правда за деца.
- Казна затвор е изречена за едно дете во Скопје, оваа казна во 2016 година била изречена за 10 (десет) а во споредба со 2015 година за 6(шест) деца;
- Спрема 39 деца или 3,6 % од пријавените сторители на кривични дела (1074), јавниот обвинител применил вонсудска мерка на одвраќање, што значи намалување од претходната година кога оваа мерка била применета спрема 53 деца;
- Надлежните судови во 2017 година не спровеле ниту една постапка за медијација, а јавниот обвинител не упатил на медијација ниту едно дете што е намалување во споредба со предходната година кога се упатени 2 деца, и 2015 и 2014 година кога се упатени 8 односно 15 деца;
- мерка притвор е определена спрема две деца за разлика од 2016 година кога истата мерка била определена за пет деца, во 2015 година за шест деца;

Препораки: - ВИЗИЈА

За побрза, поефикасна и поделотворна работа на Д.Совет неопфходно е:

- Заедниците на локалните самоуправи (општините) во Република Македонија согласно Законот за правда за децата задолжително да ја исполнат законската обврска за формирање на општински совети за превенција на детско престапништво,
- Сите надлежни институции вклучени во системот на правда за децата, во своите годишни програми да предвидат превентивни активности согласно мерките и насоките предвидени во оперативниот план за спроведување на Националната стратегија за превенција на малолетничко престапништво.
- Да се користат законските решенија што ги нуди Законот за правда за децата од страна на јавните обвинителства и судовите до делот на ресторативната правда и примена на медијација, алтернативните мерки и мерки на одвраќање како можност за вонсудско решавање на постапките за деца.
- Државниот совет и понатаму ќе продолжи да ги афирмира препораките на Народниот правобранител кои се во насока на целосно почитување на правата на децата

2. ВОВЕД

Државниот совет за превенција на детско престапништво на Република Македонија, е самостоен и независен орган во вршење на работите кои му се определени со Законот за правда за децата.

Надлежностите на ДС утврдени со законот, членовите ги спроведуваат одговорно и посветено, следејќи ги вредностите и принципите вградени во визијата и мисијата на ова тело како главни постулати на кои се заснова неговото работење.

МИСИЈА: Иницирање, подобрување и спроведување на законска регулатива за заштита на децата, мониторинг и евалуација на Законот за правда за децата преку следење на состојбата со детското престапништво и работата на специјализираните институции за деца. Поддршка во донесување на законски и подзаконски акти, развивање на ресурси и услови за спроведување на постапките предвидени со законот, а кои имаат заштитен и воспитен карактер и ги следат принципите на ресторативната правда.

ВИЗИЈА: Градење на демократско општество насочено кон остварување на правата и благосостојбата на сите деца, за заштита и соодветен третман на децата во ризик и децата жртви и сведоци на насиљство и кривични дела.

Секое дете има право за правилен раст и развој во безбедна и стимулативна средина и можност на адекватен третман на заштита и остварување на неговите потенцијали, желби и надежи а особено за децата во ризик.

Државниот совет (во) 2017 година својата работа ја започна во состав од 14 члена¹, а ја заврши со 8 члена,

¹ Во работата на ДС во оваа година не учествуваше член од Врховниот суд на Република Македонија поради тоа што не беше спроведена постапка за негов/нејзин избор. Собранието на РМ сеуште нема расписано оглас за назначување на нови членови.

На седниците на ДС свое учество имаат претставници од Канцеларијата на Народниот правобранител и УНИЦЕФ. Членовите во Државниот совет се професионалци со долгогодишно искуство кои работат директно со деца или за и во интерес на унапредување на правата на децата, вработени се во државни и јавни установи и членови на здруженија на² грагани. Нивниот ангажман во советот е задолжителен, тоа е нивна дополнителна активност, со динамика која зависи од Програмата за работа на ДС, условите за работа и ангажмантите кои им се делегираат од страна на Советот.

Административно - техничките и финансиските работи согласно Законот за правда за децата ги обезбедува Министерството за правда.

ДС констатира дека и во 2017 година нема значајно подобрување во однос на условите за неговата работа. ДС и по седум години функционирање нема сопствени простории, web страна, а цела година работи без секретар.

ДС смета дека ваквиот застој во решавање на одредени проблеми директно влијаат врз неговата работа и градење на неговото реноме, како во системот на институции така и во пошироката јавност, а остварените задачи се, пред се, поради посветеноста и професионалноста на членовите на ДС.

Како секоја година, така и во овој Извештај, ДС ќе напомене дека Владата на Република Македонија во октомври 2013 година донесе Одлука бр. 41-6154/1 за обезбедување просторни услови за работа на ДС, која одлука до денес не е реализирана и покрај заложбите за надминување на оваа состојба. Поради тоа ДС своите седници и состаноци, како и работата на претседателот и работните групи ги одржува во простории на Министерството за правда, каде нема своја канцеларија за работа, ниту за архивирање на работниот материјал.

3. СТАТУТ, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Начин на избор на раководните лица, членови, мандат и статус;

Државниот совет е составен од 15 члена кои ги избира Собранието на Република Македонија со мандат од пет години, со право на повторен избор од кои:

- седум члена на Државниот совет ги предлага министерот за правда и се претставници од: Министерството за правда, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за образование и наука, Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија и Адвокатската комора на Република Македонија и

- осум члена на Државниот совет се избираат по пат на јавен оглас, од редот на истакнати научни и стручни работници кои работат на заштитата на интересите на децата, од кои еден претставник е од редот на невладините организации за заштита на децата.

⇒ **Законска рамка која ги регулира надлежностите на институцијата;**

Надлежностие на Државниот совет се уредени во член 156 од Законот за правда за децата:

- донесува Национална стратегија за превенција на детското престапништво,
- донесува годишни програми и планови за остварување на програмата,
- донесува Деловник за својата работа,
- предлага средства во предлогот на буџетската пресметка на Министерството за правда потребни за неговата работа,
- дава иницијативи за подобрување на законските решенија и мислења за предлози на закони од значење за заштитата на правата на децата и спречувањето на детското престапништво,
- покренува иницијативи за пошироко запознавање на граѓаните со правата на децата и расправи за здраво семејство, за заштита на децата од наркоманија, алкохолизам и други болести на зависност, за проблемите на образоването и воспитувањето, за односот на средствата за јавно информирање и за другите фактори што влијаат врз спречувањето на детското престапништво,
- иницира истражувања и студии за проблемите на детското престапништво,
- соработува со меѓународни организации и тела, ангажирани во заштитата на правата на детето и спречувањето на детското престапништво,
- подготвува годишни извештаи за својата работа и за состојбите во областа на правата на детето и детското престапништво, кои ги доставува до Собранието на Република Македонија и Владата на Република Македонија, Судскиот совет и Врховниот суд на Република Македонија, кои се должни да ги разгледаат и да преземат соодветни мерки и активности, согласно со своите надлежности и
- дава мислење на програмата од членот 151 став (2) од овој закон.

⇒ **Внатрешна организација (организациона поставеност), кадровска состојба, структура на вработените според категории на административни службеници, степен на образование, пол, возраст и правична застапеност³.**

Државниот совет нема статус на правно лице.

³ Не е задолжително за оние органи/институции/организации кои немаат таква структура поради тоа што немаат статус на правно лице согласно законот како што е тоа случајот со Државниот совет за превенција на детското престапништво

4. Реализирани активности произлезени од законските надлежности, план за работа и стратешки план

Согласно Програмата за работа на Државниот совет за превенција од детско престапништво во 2017 година реализирани се следните активности:

1. Изработка на Годишен извештај на Државниот совет за превенција на детско престапништво за 2016 година, за таа цел се спроведе

- Собирање на податоци согласно индикаторите за следење на примената на Законот за правда за децата и изготвување на Годишен извештај за 2016 година;
- Доставување табели за обезбедување податоци согласно утврдените индикатори до: 8-те Сектори за внатрешни работи, 30 - Центри за социјална работа, јавни обвинителства и судови во Република Македонија;
- Собирање на обезбедените податоци, проверка на истите и нивна обработка;
- Ангажирање на стручно лице за квантитативна обработка на податоците;
- Доставување барања за извештаи со реализирани активности од областа на превенција на детско престапништво до Општинските совети за превенција на детско престапништво, Министерство за образование и наука Министерство за труд и социјална политика, Министерство за внатрешни работи и Народен правоборник;
- Усвојување на ГИ за 2016 негово печатење и доставување на истиот до Влада на РМ, Собрание на РМ, Врховен суд на РМ и Судскиот совет на РМ.

2. Спроведување на истражувањ : „ Проценка на состојбите од ризик кај децата со попреченост во РМ “

Истражувањето ги опфати следните активности:

- Креирање и доставување на прашалници до надлежни институции;
- Обработка на добиените податоци;
- Изготвен извештај со анализа, заклучоци и предлози за идни мерки и активности со цел добивање реална претстава за состојбата од ризик кај децата со попреченост во РМ.

3. Формирање на општински совет за превенција на детско престапништво и поддршка на веќе формираните совети:

Државниот совет во текот на 2017 година заради реализација на оваа активност, ги превзеде следните активности:

- Воспоставување и соработка со Општинските плански региони со цел формирање на општински совети за превенција на детско престапништво и продлабочување на воспоставената соработка со веќе формираните совети;
- Градење на соработка со градоначалниците на Општинските плански региони со цел формирање на општинските совети, презентирање на улогата и надлежностите на ДС пред членовите на советите и следење на актуелните состојби со детското престапништво;
- Разгледување на извештаите од реализираните средби со градоначалниците на Општинските плански региони;
- Разгледување на годишните извештаи за работата на општинските совети за превенција на детско престапништво и анализа на спроведените програми.

4. Спроведување на Национална стратегија за превенција на детско престапништво 2010-2020 преку Оперативниот план 2015-2017

Оваа активност се спроведуваше преку:

- Реализирање и следење на активностите кои произлегуваат од изготвениот и усвоен Оперативен План за спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво за период 2015-2017 година.

5. Изработка на Програма за поддршка на програми на НВО сектор

Со оваа програма Државниот совет ги утврди критериумите за доделување средства за финансирање проекти (програми) на здруженија на граѓани, поединци и општините преку општинските совети за превенција на детско престапништво, кои на ниво на локална заедница (општини) реализираат (програми) проекти за превенција на детско престапништво и заштита од ризично однесување кај деца и млади.

6. Тематски расправи

Искуства и теми од студиска посета во Финска во рамки на TAIEX програмата:

- * Национален план за превенција од криминал кој што се изработува на секои четири години врз основа на што се изработуваат Акциони планови.
- * Структура и надлежности на Националниот совет за превенција од криминал кој што е во надлежност на Министерството за правда.
- *Презентација на план за превенција од криминал кој што се изработува во консултација со младите и истиот се спроведува на колано ниво.
- * Спроведување на процес на медијација.
- * Истражување на чинењето на превентивните политики споредено со репресивните.

* Мониторинг преку индикатори за спроведување на програмите.

- Презентација на Македонското здружение на млади правници на тема „Сите деца имаат права“;
- Информација за преземени активности од страна на МОН и педагошките служби за реализација на законски одредби кои се однесуваат на советување на родители и деца за учебната 2016/17 година.
- Разгледување на Извештајот на Народниот правобранител за состојбите во областа на заштитата на правата и интересите на децата и детското престапништво во 2016 година;
- Разгледување на информации, извештаи и анализи на актуелни теми од сите надлежни министерства и институции кои работат во делот на правда за децата;
- Разгледување на состојбата со злоупотреба на дроги, алкохол, цигари, седативи, марихуана и други психоактивни супстанци;
- Истражување насловено како „Одговор на состојбите поврзани со злоупотреба на психоактивни супстанци помеѓу малолетни лица во Република Македонија.

7. Востоставување и ширење на меѓународна соработка и зајакнување на капацитетите на членовите на ДС

Во рамките рамките на оваа точка се реализираа следните активности:

- Востоставување на меѓународна соработка со тела/организации кои се слични на Државниот совет по своите надлежности во другите земји, а со цел размена на информации и позитивни искуства во делот на спроведување на заштита на правата на децата и превенција на детското престапништво;
- Изготвување предлози, барања и дописи за востоставување на соработка со тела и организации кои работат на полето на заштита на правата и интересите на децата и превенција на детско престапништво;
- Учество на обуки, работилници, семинари, конференции, дебати, тркалезни маси од страна на членовите на Државниот совет во и надвор од земјава.

8. Постапување по доставени извештаи од надлежни институции

Согласно доставениот Извештај од страна на Државниот завод за ревизија, Државниот совет за превенција од детското престапништво се задолжи за превземање на активности за склучување на Меморандум за соработка со институции и органи на локално ниво со цел да се дефинираат јасни, конкретни и обврзувачки активности кои ќе бидат усогласени со одредби од Мултидисциплинарен протокол за постапување со деца на улица/улични деца во Република Македонија.

9. Следење на меѓународни документи од областа на превенција на детско престапништво и зајакнување на капацитетите на ДС

- Разгледување на Директива (EU)2-16/800 за процедурални гаранции за децата кои се осомничени или обвинети во кривичната постапка-Directive (EU) 2-16/800 on procedural safeguards for children who are suspects or accused in criminal proceedings.

10. Покренување иницијативи

- Покренување иницијативи за соработка со институции, предлози за дополнувања или измени во постоечката законска регулатива со цел усогласување, предлози за подобрување на услови и третман на децата во ризик, деца жртви и деца во судир со законот и други видови на злоупотреба и занемарување, реакции по однос на констатирани кршења на правата на децата;
- Покренување иницијативи од страна на Државниот совет за воспоставување соработка со институции и тела кои работат со деца, посета на институциите во кои се сместени деца, констатирање на кршење на правата на децата и реакции во врска со констатирани прекршувања;
- Давање предлози и иницијативи до релевантните органи - тела во Република Македонија за подобрување и надминување на констатирани состојби при посетите на институциите од страна на членови на Државниот совет. Во рамките на оваа активност ДС даде свои предлози и мислења по однос на измените на Кривичниот закон во делот на детските бракови и предлози за измените на Законите за основно и средно образование.

11. Публикација на материјали

- Печатење на Годишниот извештеј на ДС на македонски, албански и английски јазик;

5. АКТИВНОСТИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ ВО РАБОТЕЊЕТО

⇒ **Изработка на стратешки планови⁴;**

Со оглед дека детското престапништво опфаќа различни престапи на правните и општествените норми, ДС изработи Национална стратегија за превенција на детско престапништво во 2010 година со важност до 2020 година, со цел

⁴ Се однесува на тие институции кои имаат законска обврска или донесуваат вакви акти

утврдување на стратешките насоки и приоритети за спречување на детското престапништво. Ова е прва ваква стратегија во Република Македонија и се заснова на основните принципи кои произлегуваат од Конвенцијата за правата на детето, правото на недискриминација и еднаквост, најдобриот интерес на детето, правото на живот, опстанок и развој, правото на слободно изразување и мислење. Стратегијата преставува насока, ориентација која ја постави базата за подготвка на оперативни планови во сите релевантни сектори кои треба да се спроведат, а ДС и во иднина ќе го надгледува и мониторира процесот на имплементирање на активностите во согласност со Стратегијата.

⇒ **Унапредување на оперативни стандарди (процедури и правилници, деловник);**

За таа цел ДС има изготвен Оперативен план за спроведување на Националната стратегија за превенција на детско престапништво за 2015 до 2017 година. Во истиот се предвидени конкретни активности за секој сектор, со утврдена динамика и рок за реализација. Притоа целта на ДС беше и е активностите да се во согласност со Националната стратегија, истите да се возможни за реализација, активностите да кореспондираат меѓу сите надлежни институции, органи и министерства, и сите активности да имаат превентивен и заштитен карактер.

Согласно Оперативниот план за 2015 -2017 година ДС ги следеше активностите на примарната, секундарната и терцијалната превенција.

Во делот на примарната превенција ДС го следеше процесот на развивање на програмите за вклучување на децата во предучилишните институции, потребата од формирањето на Ученички Совети и Совети на родители и зајакнување на детските права.

Во делот на секундарната превенција се следеа активностите за развивање на програми во училиштата со цел идентификација на децата во ризик и обезбедување на соодветно советување на децата. На ова ниво ДС го потикнуваше процесот на формирање на Локалните совети за превенција од детското престапништво.

Во делот на терцијалната превенција активностите беа насочени кон следење на институционална грижа за детето по излегување од установата и неговата реинтеграција во заедницата како и кон заштита на жртвите.

Со цел подобрување на квалитетот на работењете на Државниот совет во 2017 година донесе две измени и дополнувања на Деловникот за работа на советот, кои беа во насока за понатамошно унапредување на неговата работа.

⇒ **Инсталирање и/или надградба на ИТ капацитетите;**

Сакаме да истакнеме дека ДС нема можности за инсталације и надградба на ИТ капацитетите од причина што за истиот не се обезбедени просторни материјално –технички и административни услови.

И во текот на 2017 година ДС настојуваше активирање на веб-страницата на ДС поради поголема транспарентност во работата на Советот како начин за поголема достапност до пошироката јавност.

⇒ **Иновација во работењето;**

Во 2017 година ДС реализира истражување: „Проценка на состојбата од ризик од насилиство кај децата со попреченост во Република Македонија“.

Притоа за потребите на ова истражување, ДС изработи анкетни прашалници за спроведување на истражување за проценка на состојбите на ризик фактори на кои се изложени децата со попреченост (пречки) во развојот.

⇒ **Препораки од Државниот ревизор и мерки за нивна реализација;**

Во текот на 2017 година од страна на Државниот ревизор не е спроведена ревизија на работењето на Државниот совет за превенција од детско престапништво.

⇒ **Мерки и активности за зголемување на транспарентноста;**

ДС настојува во своето работење да има најголема можна транспарентност, се труди активно да учествува секаде каде што треба за да се заштитат правата на децата, дава иницијативи за подобрување на законските решенија и мислења за предлози на закони кои се насочени кон заштита на децата, иницира исражувања и студии за проблемите на детското престапништво, покренува иницијативи за пошироко запознавање на граѓанството со проблемот на детското престапништво.

Поради ограничени ресурси ДС (отсуство на веб страна и административно лице) не беше во можност во целост да ги оствари своите дадени задачи во смисла на транспарентност и отвореност за својата работа за која состојба во неколку наврати го извести МП односно Собранието на РМ за преземање мерки што во целост ќе му овозможат функционалност во работата.

6. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Државниот совет за превенција на детско престапништво во рамки на своите надлежности кои произлегуваат од Законот за правда за децата како во претходните така и во 2017 година работеше на проширување и интензивирање на соработката со институциите и граѓанскиот сектор.

Основната цел на ваквата соработка со институциите и граѓанскиот сектор е зголемување на комуникацијата и зајакнување на веќе воспоставената соработка, размена на информации и искуства како еден важен фактор во борбата против појавата на детското престапништво и секако унапредување на работата на институциите, органите и телата вклучени во системот за правда за децата.

➤ Соработка со надлежни или сродни државни институции и органи

Согласно Законот за правда за децата Државниот совет за превенција на детско престапништво има воспоставено континуирана соработка со сите надлежни државни институции вклучени во системот за правда за децата (МТСП, МВР, МП, СУД, ЈО), како и со други сродни органи и тела и граѓански здруженија, Народен правоборанител, Адвокатска комора на РМ, врз основа на што ја креира и својата Годишна програма за работа, Акцискиот план на активности и Годишниот извештај.

- Преку добиените и обработени податоци од надлежните институции вклучени во системот за правда за децата се следи состојбата со детското престапништво во Република Македонија. Податоците се собираат од 2014 година, од 63 институции со помош на креираната листа на индикатори која содржи вкупно 32 индикатори од кои 8 се заеднички за повеќе институции, поради што во извештајот податоците се прикажуваат преку 24 индикатори, кои ќе бидат дадени во делот Прилози на Извештајот. Институциите покажаа подготвеност за собирање на податоците, препознавање на активноста на Државниот совет и подобрување на квалитетот на податоците.
- Соработка со Управа за извршување на санкции со цел следење на „Стратегијата за воспитно-образовен процес во казнено-поправни и воспитно-поправни установи за периодот од 2017-2020 година“. Од страна на Државниот совет беше констатирано дека во воспитно-поправните домови недостасува воспитно-образовниот процес при што беше исказана загриженост зошто ДС не е вклучен во изработка на наведената Стратегија и покрај тоа што истиот континуирано ги информира надлежните за оваа проблематика.
- Соработка со локалната самоуправа и општинските совети за превенција. И покрај бројните обиди и напори за зјакнување на соработката помеѓу ДС и

општинските совети, во 2017 година во овој дел не беше постигнат голем напредок, од причини што 2017 година беше изборна година. Од досегашното искуство на Државниот совет за превенција на детско престапништво во делот на воспоставена соработка и контакти со претставници од општините и проблемите со кои се соочуваат, ДС упатуваше на можноста да се искористат одредбите на Законот за меѓуопштинска соработка особено помеѓу помалите општини кои ќе може да ги здружат сопствените капацитети и ресурси во делот на превенција на детското престапништво во својот регион. Од причини што Советот ги исцрпи сите можности за формирање на општински совети, сметаме дека е потребно Министерството за локална самоуправа во соработка со ЗЕЛС и општините да ја исполнат оваа законска одредба и во најкраток временски рок да ги формираат општинските совети за превенција на детско престапништво во сите општини во Република Македонија и да ги задолжат за редовно доставување на програми и извештаи за работа до ДС со цел креирање превентивни активности.

- Остварена соработка со Државен завод за статистика за унапредување на прибирањето и обработка на податоци од надлежни институции за деца расчленети по етничка припадност. ДС врз основа на писмено известување од Државниот завод за статистика одржа тематска расправа за потребата од вградување на етничката припадност при обработката на податоците по индикаторите. При тоа ДС, заклучи дека надлежните институции не располагаат со податоци по етничка припадност согласно воспоставените индикатори и барањето на вакви податоци ќе доведе до нецелосен приказ на реалната состојба. Воедно, ДС заклучи дека сите деца уживаат еднакви права и заштита независно од етничката припадност.
- Во 2017 година советот оствари соработка со Меѓуресорската државна комисија за борба против дрога и институтот за јавно здравје. На неколку седници на советот во рамки на тематските расправи од страна претставници од меѓуресорската државна комисија за борба против дрога и од институтот за јавно здравје беа презентирани резултатите од истражувањето за злоупотреба на психотропни супстанци кај младите во Република Македонија и истражувањето за активностите на младите и користењето на компјутерите.
- Воспоставена соработка со Комитет за меѓународно-хуманитарно право со цел размена на информации по однос на програмата и активностите за детското престапништво во Република Македонија.

➤ Соработка со други институции во развојот и подобрување на политики, стратегии и други процеси

Со цел подобрување и усогласување на националното законодавство и креирање политики за унапредување на правата и заштитата на децата, во рамки на ДС беа формирани работни групи задолжени за:

- Работна група за изготвување предлог измени и дополнувања на Законот за правда за децата
- Работна група за изготвување, доставување и собирање (обработка) на анкетни прашалници во врска со истражување за „Проценка на состојбата од ризик кај децата со попреченост во Р.Македонија“, кое се спроведуваше од страна на ДС;
- Работна група за изготвување Предлог програма за утврдување критериуми за дodelување на средства за финансирање на програми за превенција на детско престапништво. Доставена до Одделението за поддршка на граѓански организации при Владата на Република Македонија. (Добиен одговор од Генерален секретаријат од Влада на РМ за поддршка на програми на НВО сектор)
- Работна група за изготвување на предлози, коментари и сугестији по предлог измените на Кривичниот законик, Законот за семејство и Законот за средно образование, по однос на детските бракови доставени од страна на здружението СОС РОМА од Прилеп.
- Доставено барање до Министерство за здравство за номинирање контакт лице за соработка со ДС.

Во текот на 2017 година членови на ДС зедоа учество на конференции, работилници:

- Конференција за „Виктимишко -криминалистички истражувања во РМ“, во организација на Факултет за безбедност и криминалистика
- Конференција за сексуално образование и за детските бракови, организирана од страна на UNDP и Хера
- Конференција за „Заштита на децата во правна постапка“, организирана од страна на Академијата на судии и јавни обвинители „Павел Шатев“ и УНИЦЕФ
- Работилници за „Креирање на индикатори за деца жртви на насилиство“ и „Коментари на законот за правда на децата“ во организација на УНИЦЕФ и НВО Совет за превентива против малолетничка деликвенција
- Работилница за „Евалуација на програма за грижа и третман на лица кои употребуваат дрога во РМ“ во рамки на Меѓуресурсната државна комисија за борба против производство, трговија и злоупотреба на дрога“ при Влада на Република Македонија
- Национален семинар за “Децата со попреченост низ лупата на Конвенцијата на ОН за правата на лица со попреченост“ како дел од проектот „Заштита на децата од насилиство и унапредување на социјалната инклузија на децата со попреченост во Западен Балкан и Турција“ финансиран од ЕУ и кофинансиран и имплементиран од УНИЦЕФ, заедно со ЕДФ

- Присуство на настан насловен „Види го детето не пороченоста“ на кој беше промовирана Меѓународната класификација за функционирање – алатка со која го менуваме начинот на кој гледаме и одговараме на потребите на децата со попреченост, во организација на УНИЦЕФ.
- Учество на работилница „За секое дете семејство“ на која фокусот и интенцијата се ставени на деинституционализација и развој на едукацијата на децата. Процесот на деинституционализација ќе биде насочен кон ЈУ „Ранка Миловановик“, и „25 Мај“.
- Учество на работилница за „Превенција од насиљство“ во организација на градот Скопје и здружението ХЕРА

➤ **Соработка со меѓународни организации, активности за хармонизација со законодавството на ЕУ и придонес кон евро-интеграциските процеси**

ДС одржа тематска расправа на која ја разгледуваше: Директива(EU)2016/800 за процедурални гаранции за децата кои се осомничени или обвинети во кривичната постапка. Основна цел на директивата е да се воспостават процедурални гаранции со кои ќе се овозможи на осомничените или обвинетите деца во кривичната постапка да ја следат постапката при што државите членки оваа директива се должни да ја применуваат без дискриминација. Директивата е обврзувачка за сите држави и истата налага без присуство на адвокат да не се применуваат било какви мерки или да се постапува со децата без да се обезбеди адвокат.

Државниот совет афирмативно се изјаснува и ги поддржува превентивните активности преземени од страна на надлежните министерства, институции, општинските совети за превенција на детско престапништво и невладиниот сектор, во делот на заштита на децата и семејствата и усогласување со мерките и насоките кои се препорачани во Националната стратегија за превенција на малолетничко престапништво 2010-2020.

7. Буџет, завршна сметка и финансирање

Пример за извадок од завршната сметка

	Буџет 2017	Завршна сметка 2017
401 – Основни плати		
402 - придонеси за социјално осигурување	600.000,00	14.632,00
420 – патни и дневни расходи		
421 – Комунални услуги, греење		
- Комуникација		
- Транспорт		
423 – Материјали и ситен инвентар		
424 – Поправки и тековно одржување	1.500.000,00	1.063.150,00
425 – Договорни услуги		
426 – Други тековни расходи		
464 – Разни трансфери		
480 – Купување на опрема и машини		
Вкупно	2.100.000,00	1.077.782,00

По однос на постапување согласно Законот за правда за децата, средствата потребни за функционирање на Државниот совет за превенција на детско престапништво на Република Македонија се предвидуваат во рамките на програма 10 –Администрација во буџетот на Министерство за правда, а не како самостојна програма.Средства се предвидуваат на ставка 420 – Патни и дневни трошоци и ставка 425- Договорни услуги.

Согласно тоа со буџетот за 2017 година на категорија 42, ставка 420 – Патни и дневни расходи се предвидуваат средства за членовите на државниот совет за превенција на детско престапништво поврзани за надоместокот на патни и други трошоци за лицата кои се од внатрешноста на Република Македонија и за истото исплатени се 14.632,00 денари.

Средства во износ од 600.000,00 денари се предвидени за остварување на Програмата за работа на ДС, додека за исплата на активности за функционирање на членовите на Државниот совет за превенција на детско престапништво предвидени се средства во износ од 1.500.000,00 денари, од кои за оваа намена исплатени се 1.063.150,00 денари.

8. Заклучоци

1. Државниот совет оценува дека согласно Законот за првада за децата и Програмата за работа за 2017 година ги оствари своите планирани активности и со тоа даде придонес во реализација на националните активности за превенција на детско престапништво и унапредување на правата на децата.
2. Државниот совет констатира дека:
 - и покрај укажувањата во извештаите од претходните години и оваа година ДС се уште нема просторни, административни и технички услови за остварување на неговата работа;
 - преку реализираните активности во 2017 година ДС го оствари својот мултидисциплинарен карактер преку редовно следење на состојбите со правата и заштитата на децата во одделни области, како и давање препораки за нивно натамошно унапредување.
3. ДС и оваа година продолжи со давање на иницијативи за формирање на нови општински совети за превенција на детско престапништво и поддршка на веќе формираните совети преку учество на состаноци со претставници од општините и општинските совети.
 - Поголем број од Општините во Република Македонија и понатаму не ја исполниле законската обврска за формирање на општински совети за превенција на детско престапништво;
 - ДС констатира дека формираните општински совети за превенција на детско престапништво од претходните години, во текот на 2017 година не функционирале;
4. Државниот Совет согласно своите надлежности се залага за натамошно унапредување на правната рамка за правда за децата во согласност со меѓународните стандарди во оваа област.
5. Согласно Оперативниот план на Националната стратегија за превенција од малолетничко престапништво, во 2017 година се реализираа дел од предвидените превентивни активности во рамките на институциите и граѓанскиот сектор.
6. Државниот совет и во 2017 година презеде активности за обезбедување податоци и информации преку одржани тематски расправи за актуелни состојби од повеќе области кои го третираат проблемот со превенција од детско престапништво.
7. Државниот совет и оваа година наиде на потешкотии при собирање и прикажување на релевантни податоци од надлежните институции кои постапуваат во спроведување на Законот за правда за децата во однос на нивното зедничко толкување.

8. Врз основа на податоците добиени според индикаторите, Државниот совет го констатира следното:

- Во 2017 година, споредено со претходната, се бележи намалување на деца во ризик за 14%. Според територијалната припадност најголем број на деца во ризик евидентирани се во Куманово (300) , каде и оваа година споредено со претходните се забележува тренд на зголемување на бројот на деца во ризик;
- ДС констатира дека во однос на деца жртви на кривични дела во 2017 година се забележува намалување од претходната година во извештаите на сите надлежни институции. Но се забележува одредено отстапување во податоците добиени од надлежните институции кое е резултат на различно толкување на дефиницијата за дете жртва на кривично дело во Законот за првада за децата и неунифицирано постапување со децата жртви.
- Од вкупниот број на повикани деца во полициска станица по било кој основ (1583), 1231 се деца во судир со законот, сторители на кривични дела. Останатите се деца повикани во својство на сведоци 223 и оштетени /жртви 129. Споредено со 2015 година и 2016 година имаме значително зголемување на бројот на деца. Во 2016 година бројот е зголемен за 97 деца или за 8% додека во 2017 година бележиме зголемување на бројот на деца во судир со законот за 275 деца или 17% во однос на 2016 година.
- Во однос на деца кои сториле прекршок во 2017 година, констатирано е:
 - прекршок сториле 1029 деца, што е за 13% пониско од 2016 година, кога бројот на деца кои извршиле прекршок изнесувал 1185. Најголем број прекршици се сторени на подрачје на СВР Скопје (349), а најмал во СВР Струмица (73) и СВР Велес и СВР Тетово по 88 деца кои сториле прекршок.
 - постапката за посредување при сторен прекршок, успешно е завршена кај 185 деца (82 кај деца до 16 години и 103 кај деца од 16 до 18 години) што претставува 12% од вкупниот број на деца кои извршиле прекршок. Процентот на успешни посредувања во 2015 година изнесуваше 20%, што упатува на намалување за 8% во 2016 година. Во 2016 година за 1045 деца биле поднесени барање за поведување прекршочна постапка од страна на МВР.
 - во 2017 година бројот на побарани мислења од ЦСР од страна на судовите во поведените прекршочни постапки е за 24% повисок од претходната година;
 - за сите поднесени барања за поведување прекршочна постапка од страна на МВР, судовите изрекле санкција за 913 деца.

8. ДС констатира дека во најголем број случаи се применуваат мерки/санкции кои не вклучуваат лишување од слобода на децата што кореспондира со Законот за правда за деца.

Имено:

- спрема 83% деца во ризик, ЦСР примениле мерки на помош и заштита, што е речиси зголемено во однос на претходните години, а посредувањето како една од мерките е применета спрема 5% од вкупниот број на деца во ризик, што бележи тренд на намалување на примена во споредба со претходните две години.
- од вкупно 1074 деца спрема кои биле поднесени кривични пријави, јавниот обвинител поднел предлози за примена на санкција спрема 492 деца или 46% што е за 10% зголемување од претходната 2016 година и 6 % зголемување споредено со 2015 година;
- во текот на 2017 година Судовите изрекле :
 - Дисциплински мерки се изречени против 88 деца или 18% , а мерката - Укор е изречена кон 79 деца, што е идентично со претходните години;
 - Во 2017 година во основните судови со проширена надлежност во Битола, Охрид, Скопје и Струга немаат идентификувани деца жртви;
 - Прекршочни санкции биле изречени кон 913 деца, што е за 36% повисока од 2016 година;
 - Судовите во 2017 година донеле решение за обештетување на дете жртва спрема девет деца, а истите се донесени од страна на судот во Штип, во текот на 2016 година судовите донеле решение за обештетување на 12 деца, додека во 2015 година не донеле ниту едно решение за обештетување;
 - Мерките засилен надзор се изречени кон вкупно 368 деца, од кои од страна на родител/старател е изречена кон 208 деца, мерката засилен надзор од страна на згрижувачко семејство е изречена за 10 деца, додека засилен надзор од страна на ЦСР е изречен за 150 деца, што е зголемување во споредба со 2016 година кога се изречени вкупно 255 мерки и во 2015 година спрема 341 дете;
 - Заводски мерки во 2017 година се изречени спрема 53 деца, во воспитна установа се упатени седум деца, а во воспитно поправен дом пет деца. Бројката во 2017 година е пет пати

- повисока од 2016 година кога изнесуваше 11 и три пати повисока од 2015 кога беше 17;
- Во текот на 2017 година не била изречена ниту една алтернативна мерка, за разлика во 2016 година кога биле изречени на две деца, а во 2015 година на 29 деца;
 - Судот во текот на 2017 година не донел ниту едно решение за условен отпуст, а во 2016 година решенија за условен отпуст и за отповикување на условен отпуст биле донесени за по едно дете;
 - Казна затвор е изречена за едно дете во Скопје, оваа казна во 2016 година била изречена за десет, а во 2015 година за шест деца;
 - спрема 39 деца или 3,6 % од пријавените сторители на кривични дела(1074), јавниот обвинител применил вонсудска мерка на одвраќање, што значи намалување од претходната година кога оваа мерка била применета спрема 53 деца;
 - надлежните судови во 2017 година не спровеле ниту една постапка за медијација, а јавниот обвинител не упатил на медијација ниту едно дете што е намалување во споредба со предходната година кога се упатени 2 деца, и 2015 и 2014 година кога се упатени 8 односно 15 деца;
 - Мерката на безбедност во 2017 година изречена е за едно дете, мерката на задолжително психијатриско лекување и чување во здравствена установа е изречена од судот во Кочани, а во 2016 година воопшто оваа мерка не била применета;
 - мерка притвор е определена спрема две деца за разлика од 2016 година кога истата мерка била определена за пет деца, во 2015 година за шест деца;
 - како и во претходните години воопшто не се применува постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната како законска предвидена можност од надлежност на ОЈО.

9. ДС констатира дека :

- во 2017 година бројот на задржани деца во полициска станица изнесува 89, односно 6% во однос на вкупната бројка на повикани деца во полициска

станица. Во споредба со 2016 година кога бројот на задржани деца изнесувал 158 се бележи намалување за 39%. Највисок процент на задржани деца има во СВР Тетово 34% од повиканите деца, а во останатите сектори се движи од 0 % до 11%.

- мерка притвор е определена спрема две деца за разлика од 2016 година кога истата мерка била определена за пет деца, а во 2015 година за шест деца;
 - бројот на деца со кои разговорот во полициска станица се водел во посебна просторија за деца изнесува 141, односно 9% од повиканите деца. Во однос на 2016 година констатирано е дека кај оваа бројка бележи повеќе од двојно зголемување на бројот на децата со кои е разговарано во посебно опремени простории за разговор, кој во 2016 година изнесувал 68.
 - од вкупниот број повикани деца (1538) право на бранител во полициска станица оствариле 38 % деца во однос на вкупната бројка на повикани деца во полициска станица, што преставува незначително зголемување со претходната година кога истото право го оствариле 32% деца.
 - во 2017 година во центрите за социјална работа во РМ, ниту едно дете не остварило право на адвокат. Право на бесплатна правна помош оствариле три деца.
- Последователна грижа и давање на мерки за помош и заштита од страна на центрите за социјална работа на деца по напуштање на установите и запирање од извршување на заводски мерки и казна затвор оствариле 19 деца.

10. Државниот совет констатира дека и во 2017 година:
 - нема никаков напредок во надминување на состојбата со стандардите на сместување во ВПД- Тетово;
 - ВПД Тетово не ги исполнува законските и меѓународните стандарди за сместување на деца и спроведување на воспитна мерка во установа;
 - новиот објект на ВПДом Тетово кој се наоѓа во местото Волковија, се уште не е ставен во функција;
 - поради горе посочените слабости не може да се спроведува целосна ресоцијализација/рехабилитација на децата.
11. Државниот совет афирмативно се изјаснува и ги поддржува превентивните активности преземени од страна на надлежните министерства, институции, општинските совети за превенција на детското престапништво и невладиниот сектор, во делот на заштита на децата и семејствата и нивно усогласување со мерките и насоките кои се препорачани во Националната стратегија за превенција на малолетничко престапништво 2010-2020.

9. Препораки

Врз основа на донесените заклучоци Државниот совет препорачува :

1. За ефикасна работа на ДС неопфходно е да се обрзбедат просторни, материјално-технички и административни услови;
2. Подобрување на меѓусебната соработка на сите релевантни институции во системот на правда за децата, заради поголема ефикасност во примената на попостапките спрема децата предвидени во Законотза правда за децата:
3. Општините во Република Македонија согласно Законот за првда за децата да ја исполнат законската обврска за :
 - формирање на општински совети за превенција на детско престапништво,
 - изработка на Годишна програма;
 - доставување Извештај за својата работа до Државниот совет и
 - обезбедување потребни услови за формирање и непречено функционирање на опшиските совети за превенција на детско престапништво
2. Сите надлежни институции вклучени во системот на правда за децата, во своите годишни програми да предвидат превентивни активности согласно мерките и насоките предвидени во оперативниот план за спроведување на Националната стратегија за превенција на малолетничко престапништво.
3. Зајакнување на соработката на Министерството за здравство со ДС во делот за обезбедување на податоците информации за тематски области од сферата на превенција на детско престапништво во здравствениот систем.
4. Унапредување на системот за собирање на податоци од страна на институциите за следење на примената на законот за правда за децата.
5. Да се користат законските решенија што ги нуди Законот за правда за децата од страна на јавните обвинителстав и судовите до делот на ресторативната правда и примена на медијација, алтернативните мерки и мерки на одвраќање како можност за вонсудско решавање на постапките за деца.
6. Унапредување и почитување на правото на детето за водење разговор во посебни простории соодветни на возраста на детето, во полициските станици каде постојат и иницирање за отварање и опремување на нови простории.
7. Почитување на правото на детето на бранител во полициска станица и правото на адвокат и бесплатна правна помош во центарот за социјална работа.
8. Обезбедување на континуирана обука на адвокатите за работа со децата согласно Законот за правда за децата и доставување на листа на лиценцирани адвокати за работа со децата до центрите за социјална работа и полициските станици од страна на Адвокатската комора на РМ.

9. МВР да ја зголеми примената на постапката за посредување спрема децата кои извршиле прекршоци со цел да се избегне водење на прекршочна постапка пред надлежниот суд така што ќе се избегне дополнителна виктимизација на децата од страна на институциите.
10. Итно финилазирање на градежните работи за изградба и ставање во функција на новиот ВП Дом-Тетово.
11. Обезбедување на редовен образовен процес организиран од страна на Министерството за образование и наука во ВП Дом-Тетово и Затворот за деца во Охрид.
12. Обезбедување на целосно и квалитетно здравствено осигурување за сите деца во Затворот за деца Охрид и во ВП Дом-Тетово.
13. Истовремено Државниот совет ги реафирмира препораките на Народниот правопранител.
Обработени податоци од собраниите индикатори

10. Прилози

Обработени податоци од собраниите индикатори

ПРИЛОГ БР.1:

ИНДИКАТОРИ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ЗА ПРАВДА ЗА ДЕЦАТА

Во прилог на Извештајот на ЃС за 2017 година, прикажани се Индикаторите за следење на имплементација на Законот за правда за децата и на состојбата со детското престапништво во Република Македонија.

ЃС од 2014 година користи листа од 32 индикатори, а податоците ги собира од 78 институции во системот на правда за децата и тоа од: 8 Сектори за внатрешни работи, 30 Центри за социјална работа, 27 Основни судови, 12 Основни јавни обвинителства во Република Македонија и едно Основно јавно обвинителство за гонење на кривични дела од организиран криминал и корупција (Види: на крај на текст - Листа на Индикатори). Новина е тоа што ЃС за овој извештај кој се однесува на 2017 година за прв пат се обрати со барање на податоци до сите Основни судови во РМ, а не само на оние со проширена надлежност, бидејќи децата како жртви се појавуваат во сите судови.

Овие 32 индикатори по кои се собирани податоците, во годишниот извештај се прикажани преку 24 индикатори поради тоа што за осум индикатори се собираат податоци од сите сектори кои се компарираат и сублимирани во заеднички коментар.

Добиените податоци преку индикаторите, статистички се обработени од страна на ангажиран професионалец - статистичар, направена е квантитативна и квалитативна анализа и истите се прикажани во 29 табели и 13 графикони. Направена е компарација како по години, така и по

институции. Добиените податоци се споредени на 100.000 популација на деца во Република Македонија, која е универзална меѓународна единица за можна споредба со други земји. По извршената проверка во дата базата на Trans Monee (<http://www.transmonee.org/databases.php>), констатирано е дека се уште нема објавено податоци за 2017 година како би можеле да направиме компарација со состојбата на детското престапништво и во други земји.

Врз основа на анализата изведени се заклучоци во однос на:

- Состојбата со детското престапништво во Република Македонија во 2017 година, односно состојбата со децата во ризик и децата сторители на дејствија што со закон се предвидени како кривични дела и прекршоци;
- Состојбата со децата жртви на дејствија што со закон се предвидени како кривични дела и децата сведоци како и постапување, грижа и заштита од страна на институциите;
- Прикажување на трендови и тенденции на пораст или на намалување споредбено со 2016 и 2015 година;
- Ефикасноста и ефективноста на институциите во спроведување на Законот за правда за децата, примена на мерките за помош и заштита, на воспитните и алтернативните мерки и примена на санкции;
- Подготвеноста на институциите за собирање на релевантни податоци и користењето на нивните електронски програми за бележење и собирање на податоци за деца.

Индикатор 1: Деца во ризик

1.1. Упатени во Центар за социјална работа

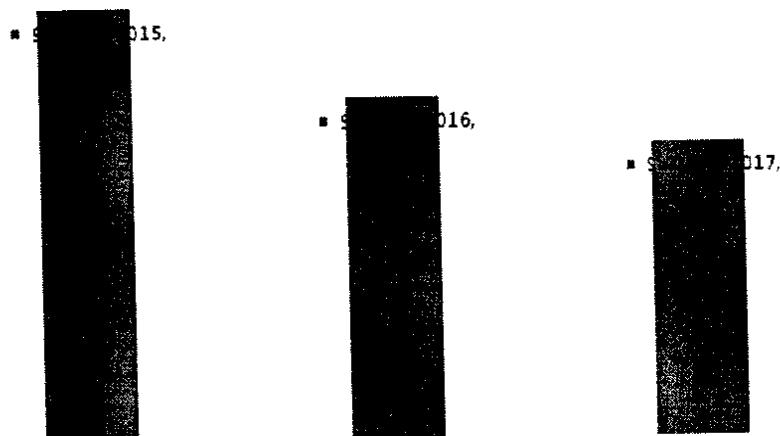
Со овој индикатор се мери бројот на деца во ризик кои биле упатени во центрите за социјална работа од страна на други институции или поединци во 2017 година, на популација од 100.000 деца. Извор на овој податок се 30 центри за социјална работа во Република Македонија. Во сите центри има евидентирано деца во ризик.

Табела 1: Деца упатени во центрите за социјална работа, по пол

	Број	%
Машки	1229	85%
Женски	215	15%
Вкупно	1444	100%

На 100.000 популација упатени се 344 деца¹. Споредено со претходните години, во 2017 бројот е намален за 14% во однос на 2016 и за 32% во однос на 2015 година.

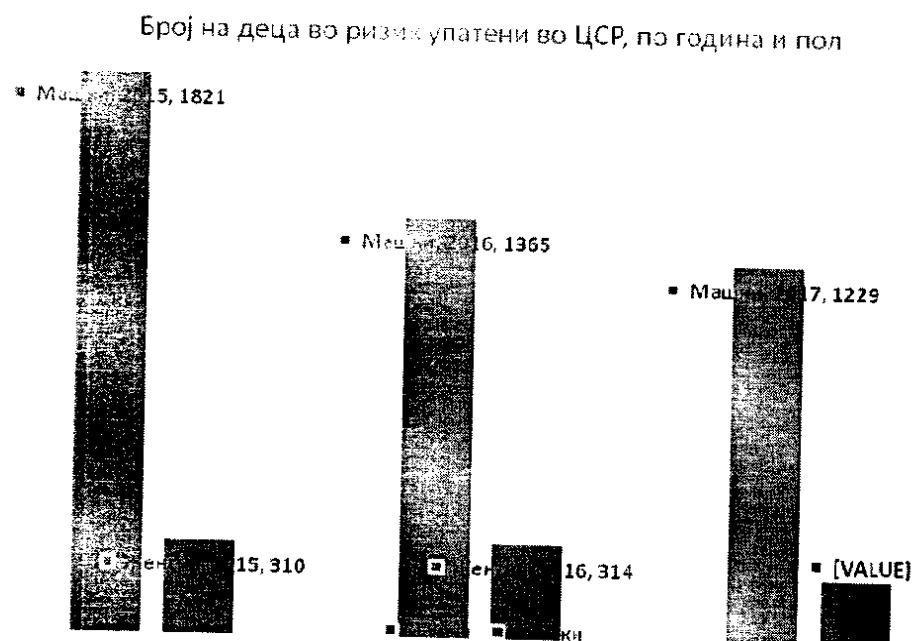
Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по година

Графикон 1: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години

¹ Споредбите се направени со податоците од Трансмоне 2016. Трансмоне 2017 не е објавена на страната на ДЗС.

Споредено по пол, кај машките деца бројката во 2017 година е намалена за 10% во однос на 2016 и за 32% во однос на 2015 година. Кај женските деца, оваа разлика изнесува 32% во однос на 2016 и 30% споредено со 2015 година.

Графикон 2: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години и пол

Најголем број деца се упатени во ЦСР Куманово (300). Најголем број деца од женски пол се упатени во ЦСР Скопје (41). Најголем број деца од машки пол се упатени во ЦСР Куманово (269).

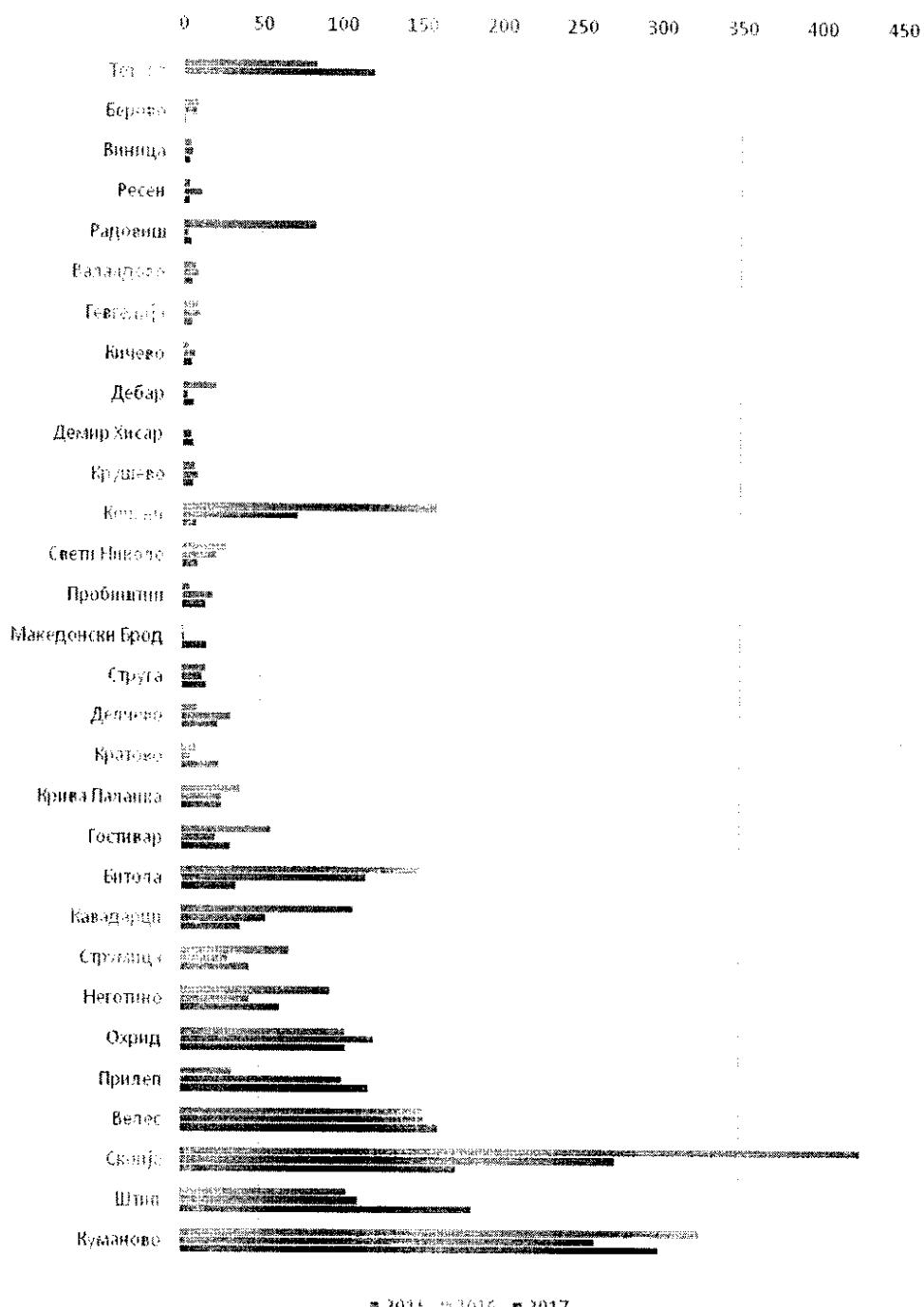
Табела 2: Деца упатени во центрите за социјална работа, по ЦСР и по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Тетово	0	0	0
Берово	0	1	1
Виница	1	3	4
Ресен	3	1	4
Радовиш	4	1	5
Валандово	4	2	6
Гевгелија	6	0	6
Кичево	4	2	6
Дебар	4	3	7

Демир Хисар	7	0	7
Крушево	1	6	7
Кочани	9	0	9
Свети Николе	8	2	10
Пробиштип	12	3	15
Македонски Брод	14	2	16
Струга	10	6	16
Делчево	17	6	23
Кратово	23	1	24
Крива Паланка	25	1	26
Гостивар	28	3	31
Битола	22	13	35
Кавадарци	30	8	38
Струмица	41	3	44
Неготино	53	10	63
Охрид	86	18	104
Прилеп	94	25	119
Велес	150	12	162
Скопје	132	41	173
Штип	172	11	183
Куманово	269	31	300
Вкупно	1229	215	1444

Доколку се направи споредба на број на упатени деца по ЦСР во изминатите три години, може да се забележи континуирано опаѓање на бројот на деца во ризик во Скопје, Кавадарци, Неготино, Струмица, Битола, Кочани и Радовиш, а тренд на зголемување во Штип, Прилеп и Куманово.

Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по година и ЦСР

Графикон 3: Број на деца во ризик упатени во ЦСР, по години и ЦСР

Табела 3: Известувања за деца во ризик испратени до ЦСР, по институција

МВР	469
ЈО	521
Училиште	121
Родител/старател	19
Дете	2
Оштетен	5
НВО	2
Здравство	2
Други	228
Вкупно	1369

За 1444 деца испратени се 1369 известувања. Тоа е намалување од 24% во однос на 2016 и од 36% во однос на 2015 година, кога биле испратени 1904 односно 2245 известувања.

1.2. Известувања од МВР до ЦСР

Вкупниот број на известувања од МВР изнесува 891, односно 212 на популација од 100.000. Ова претставува зголемување во однос на 2016 година, кога бројот на известувања бил 602 или 143 на 100.000.

Табела 4: Број на известувања од МВР до ЦСР, по пол

	Број	%
Машки	707	79
Женски	184	21
Вкупно	891	100

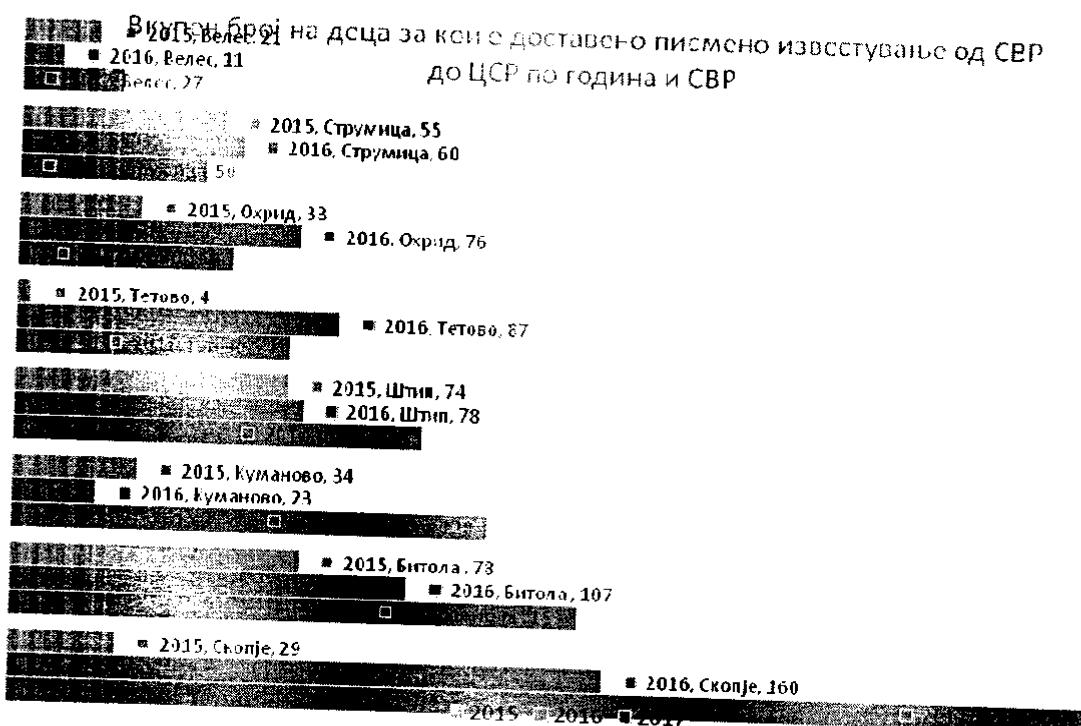
Во однос на полот, 79% се од машки, 21% од женски пол.

Табела 5: Број на известувања од МВР до ЦСР, по СВР и пол

	Машки	Женски	Вкупно
Велес	21	6	27

Струмица	48	2	50
Охрид	53	5	58
Тетово	62	12	74
Штип	101	9	110
Куманово	122	6	128
Битола	110	43	153
Скопје	190	101	291
Вкупно	707	184	891

Најголем број на известувања се испратени од СВР Скопје, 291 известувања. Најмал број е испратен од СВР Велес – 27 известувања, додека од останатите СВР се испратени помеѓу 50 и 153 известувања. Отстапувањето во податоците доставени од МВР и ЦСР е зголемено во 2017 година. Разликата, која во 2016 изнесуваше 24, во 2017 е зголемена на 422 известувања.

Графикон 4: Вкупен број на деца за кои е доставено писмено известување од СВР до ЦСР по години и СВР

Индикатор 2: Деца жртви на кривични дела

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои биле жртви на кривични дела евидентирани во институциите во системот на правда за децата за 2017 година на популација од 100.000 деца.

2.1. Евидентирани деца жртви на кривични дела во Центар за социјална работа

Во 11 центри за социјална работа нема евидентирано деца жртви. (Берово, Гостивар, Д.Хисар, Кавадарци, Кочани, Кратово, Крива Паланка, Крушево, Неготино, Ресен, Штип).

Табела 6: Број на деца жртви идентификувани во ЦСР, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Берово	0	0	0
Гостивар	0	0	0
Демир Хисар	0	0	0
Кавадарци	0	0	0
Кочани	0	0	0
Кратово	0	0	0
Крива Паланка	0	0	0
Крушево	0	0	0
Неготино	0	0	0
Ресен	0	0	0
Штип	0	0	0
Велес	1	0	1
Делчево	0	1	1
Куманово	0	1	1
Македонски Брод	1	0	1
Охрид	1	0	1
Пробиштип	0	1	1
Радовиш	1	0	1
Свети Николе	0	1	1
Струга	0	1	1
Валандово	1	1	2

Дебар	1	1	2
Битола	2	1	3
Виница	1	2	3
Гевгелија	3	0	3
Кичево	5	0	5
Тетово	4	6	10
Струмица	13	1	14
Скопје	10	7	17
Прилеп	6	14	20
Вкупно	50	38	88

Вкупен број на евидентирани деца жртви во 2017 година е 88, односно 21 деца жртви на 100.000 популација и е двојно понизок од 2016 година, кога изнесуваше 161. Во 2015 година беа евидентирани 394 деца жртви. Од евидентираните, 57% се од машки и 43% од женски пол. Најголем број е евидентиран во Прилеп - 20 и Скопје - 17 деца.

2.2. Евидентирани деца жртви на кривични дела од МВР

Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од Министерството за внатрешни работи е 499, што претставува 119 деца жртви на популација од 100.000 деца. Од вкупниот број 59% се деца од машки пол, додека 41% се деца жртви од женски пол.

Табела 7: Број на деца жртви идентификувани од МВР, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Велес	1	2	3
Струмица	5	5	10
Охрид	12	7	19
Куманово	11	10	21
Штип	27	25	52
Битола	28	33	61
Тетово	63	41	104
Скопје	146	83	229
Вкупно	293	206	499

Бројот на деца жртви во 2017 година е за 16,4% помал од бројот во 2016 година кога како жртви биле евидентирани вкупно 597 деца, и за 24,5% помал од бројот во 2015 година, кога биле евидентирани 661 деца жртви. Најголем број на деца жртви се идентификувани од СВР Скопје и Тетово.

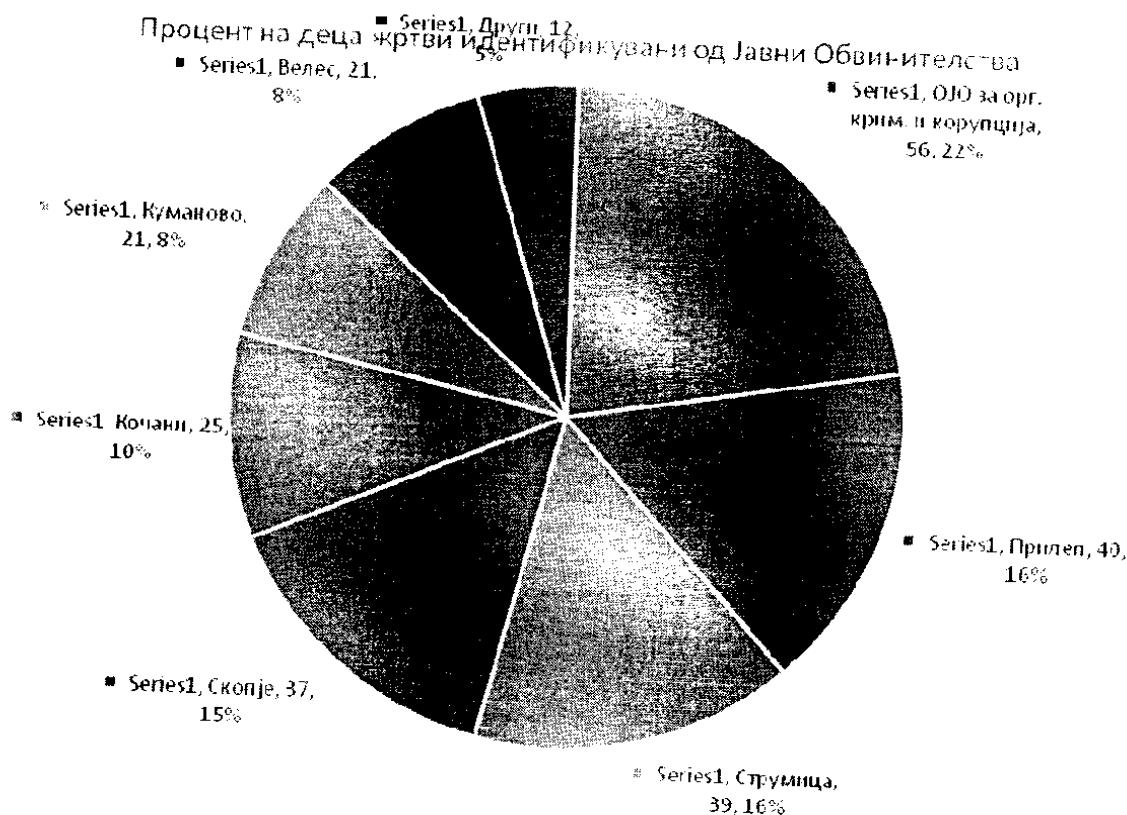
2.3. Идентификувани деца жртви на кривични дела од јавните обвинителства

Бројот на деца жртви идентификувани од ЈО во 2017 година изнесува 250, односно 60 на 100.000 деца. Овој број е повеќе од двојно помал од бројот на деца жртви регистрирани во 2016 година (530). Поголем број од жртвите, 60% се од машки пол додека 40% се од женски пол.

Најголем број деца жртви се идентификувани од страна на ОЈО за организиран криминал и корупција (56).

Табела 8: Број на деца жртви идентификувани од јавните обвинителства, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Гостивар	0	1	1
Тетово	1	0	1
Охрид	3	0	3
Штип	0	3	3
Струга	2	2	4
Велес	17	4	21
Куманово	15	6	21
Кочани	13	12	25
Скопје	22	14	36
Струмица	14	25	39
Прилеп	23	17	40
ОЈО за организиран криминал и корупција	39	17	56
ВКУПНО	149	101	250

Графикон 5: Деца жртви идентификувани во Јасин - 85

2.4. Идентификувани деца жртви на корумпирани дејствија

Во 2017 година во основните судови со проширена надлежност во Република Македонија евидентирани се 111 деца жртви на кривични дела, што претставува 26 деца на популација од 100.000. Од нив, 73% се од машки пол и 27% од женски пол.

ОС Битола, Охрид, Скопје и Струга немаат идентификувано деца жртви во 2017 година

Табела 9: Број на деца жртви идентификувани од основните судови, по под

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Охрид	0	0	0

Скопје	0	0	0
Струга	0	0	0
Кочани	0	1	1
Прилеп	0	3	3
Куманово	6	4	10
Струмица	2	8	10
Тетово	10	0	10
Гостивар	8	9	17
Штип	20	2	22
Велес	35	3	38
Вкупно	81	30	111

Број на идентификузани деца жртви, по институција и по пол

Графикон 6: Број на деца жртви по институции и пол

Индикатор 3: Деца во судир со законот

Со овој индикатор се мери број на деца кои биле повикани во полициска станица на вкупна популација на деца заради добивање информации, а за кои постојат основи на сомнение дека сториле дејствија кои со закон се предвидени како кривично дела.

Вкупен број на деца повикани во полициска станица во 2017 година изнесува 1583. Од нив, 1231 дете се во својство на пријавени, што претставува 293 деца на популација од 100.000. Освен пријавените, во полициска станица се повикани и 223 деца во својство на сведок и 129 деца жртви.

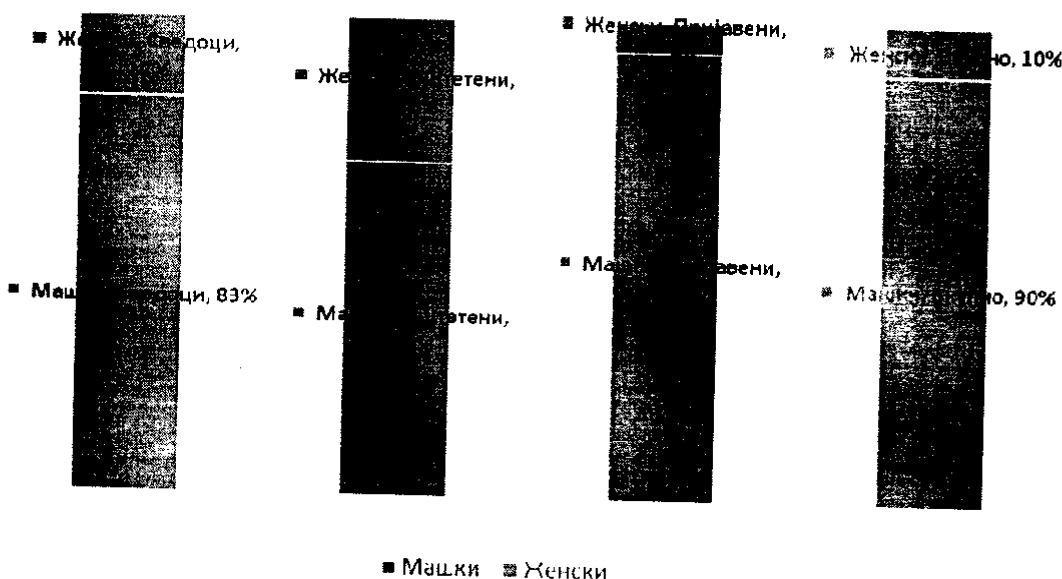
Споредено со 2016 година, кога вкупно 1308 деца биле повикани, во 2017 година бројката е зголемена за 275 деца или за 17%. Во 2015 година, 1211 деца биле повикани во полициска станица, што значи дека во 2017 година бројката на повикани деца е зголемена за 23%.

Табела 10: Број на деца повикани во ПС заради собирање на информации од страна на МВР

	Сведоци			Оштетени			Пријавени		
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупн
Струмица	1	0	1	0	0	0	37	2	
Штип	6	1	7	1	0	1	62	2	
Велес	9	5	14	0	0	0	72	4	
Тетово	19	6	25	15	10	25	92	4	
Охрид	4	3	7	1	2	3	127	16	1
Битола	29	9	38	11	12	23	104	7	1
Куманово	27	6	33	1	5	6	109	28	1
Скопје	90	8	98	61	10	71	552	13	5
Вкупно	185	38	223	90	39	129	1155	76	12

Од вкупниот број, 1430 деца или 90% се од машки пол, додека 153 или 10% од женски. Половата структура е различна кај различните категории деца. Процент на женски деца е највисок кај оштетени (30%) а најнизок кај пријавени (6%).

Полоза структура на децата повикани во полициска станица по различен основ

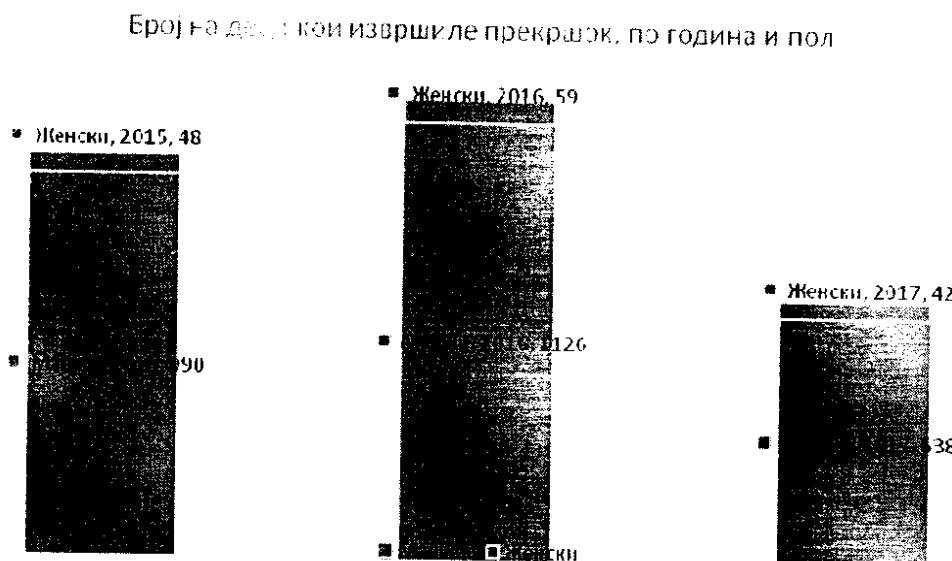
Графикон 7: Полова структура на децата повикани во полициска станица по различен основ

Индикатор 4: Прекршочни постапки и прекршочни санкции спрема деца

Овој индикатор го мери бројот на деца за кои се поднесени барања за поведување прекршочна постапка од страна на МВР, изречени прекршочни санкции од страна на судовите и бројот на доставени наоди и мислења од страна на центрите за социјална работа.

4.1. Министерство за внатрешни работи

Вкупниот број на деца кои во 2017 година извршиле прекршок е 1029 (245 на 100.000 деца). Оваа бројка е за 13% пониска од 2016 година, кога изнесуваше 1185 и за 8% пониска од 2015 година кога била 1038. Најголем број прекршоци е извршен во Скопје (349), а најмал во Струмица (73).

Графикон 8: Број на деца кои извршиле прекршок, по година и пол

Поголем дел од извршителите – 638 деца или 94% се машки деца, додека 42 деца или 6% се женски.

Табела 11: Број на деца кои извршиле прекршок, по пол и по СВР

	Машки	Женски	Вкупно
Струмица	72	1	73
Штип	71	7	78
Тетово	84	4	88
Велес	85	3	88
Охрид	93	12	105
Куманово	117	6	123
Битола	116	9	125
Скопје			349
Вкупно	638	42	1029

Во однос на возраста, 270 деца или 26% се помлади од 16 години. Процентот на деца на помала возраст кои се евидентирани како извршители на прекршоци е највисок во Битола (48%) и Скопје (30%) а најнизок во Охрид (16%).

Табела 12: Број на деца кои извршиле прекршок, по возраст и по СВР.

	Под 16 години	Од 16 до 18 години	Вкупно
Струмица	14	59	73
Штип	18	60	78
Тетово	16	72	88
Велес	16	72	88
Охрид	17	88	105
Куманово	24	99	123
Битола	60	65	125
Скопје	105	244	349
Вкупно	270	759	1029

Постапка за посредување е успешно завршена кај 185 деца (82 кај деца до 16 години и 103 кај деца од 16 до 18 години) што претставува 18% и 12% од вкупниот број на деца кои извршиле прекршок. За останатите 844 деца поднесено е барање за поведување прекршочна постапка. Процентот на успешни посредувања беше 12% во 2016 година и 20% во 2015 година.

Графикон 9: Број на деца кај кои постапката на посредување е успешно завршена и за кои е поднесено барање за прекршочна постапка

Табела 13: Број на деца за кои е покрената постапка за посредување и кај кои е успешно завршена, по пол

	Поднесено барање за пп до 16 години			Постапка на посредување до 16 години / успешна			Поднесени барање за пп од 16 до 18 години			Постапка на посредување од 16 до 18 години/ успешна			Вкупно
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	
Струмница	6	0	6	8	0	8	32	0	32	26	1	27	73
Штип	13	3	16	2	0	2	56	4	60	0	0	0	78
Тетово	15	0	15	0	1	1	68	3	71	1	0	1	88
Велес	12	1	13	3	0	3	70	2	72	0	0	0	88
Охрид	12	3	15	2	0	2	79	9	88	0	0	0	105
Куманово	15	0	15	7	2	9	74	4	78	21	0	21	123
Битола	2	1	3	53	4	57	10	1	11	51	3	54	125
Скопје			105						244				349
Вкупно	75	8	188	75	7	82	389	23	656	99	4	103	1029

4.2. Центри за социјална работа

Во 2017 година судовите побарале од центрите за социјална работа мислење за 1005 деца спрема кои е поведена прекршочна постапка, од кои 935 за машки, а 70 за деца од женски пол, односно од вкупниот број 93% се деца од машки пол. Најголем број на прекршочни постапки има во Центарот за социјална работа во Скопје, спрема 425 деца и во Куманово спрема 227 деца.

Бројот во 2017 година е за 24% повисок од 2016 година (807) и за 34% повисок од 2015 година (752).

Табела 13: Број на деца за кои судот побарал мислење од ЦСР, по пол

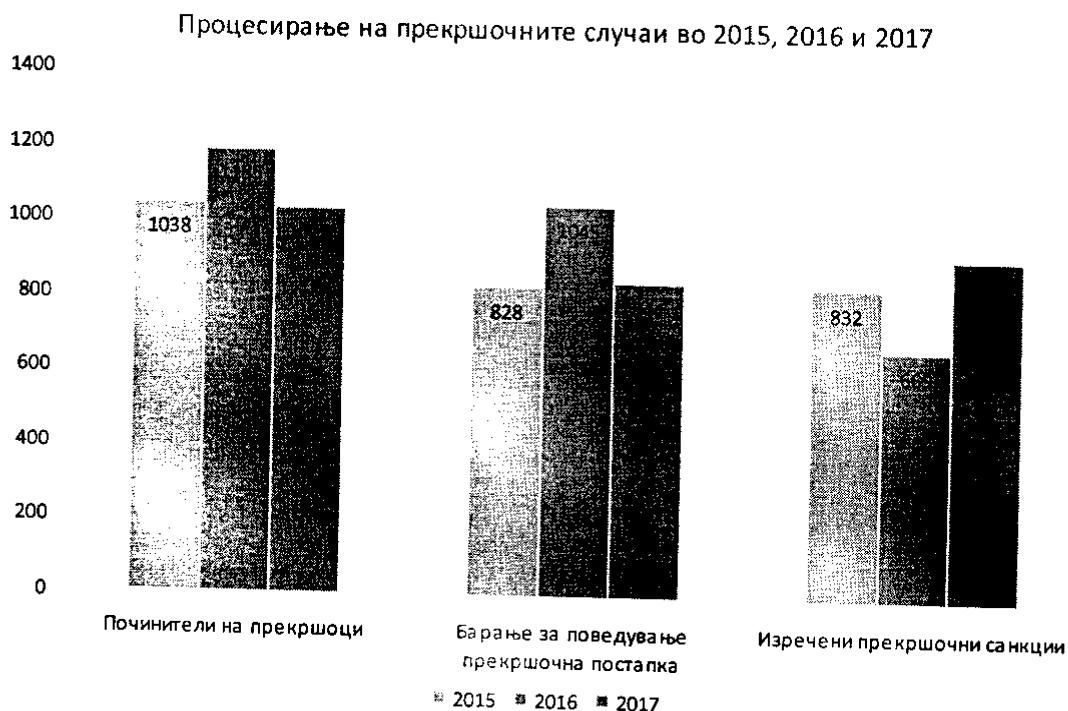
	Машки	Женски	Вкупно
Валандово	0	0	0
Кичево	0	0	0
Крушево	0	0	0
Македонски Брод	0	0	0
Ресен	0	0	0
Струмица	0	0	0
Радовиш	1	0	1
Штип	1	0	1
Дебар	2	0	2
Виница	1	2	3
Прилеп	3	0	3
Гевгелија	4	0	4
Делчево	3	1	4
Крива Паланка	5	0	5
Гостивар	5	1	6
Берово	7	0	7
Демир Хисар	7	0	7
Кратово	6	1	7
Пробиштип	7	0	7
Свети Николе	7	1	8
Битола	9	1	10
Кочани	15	0	15
Кавадарци	19	3	22
Струга	33	3	36
Неготино	39	2	41
Охрид	39	5	44
Тетово	48	1	49
Велес	68	3	71
Куманово	198	29	227
Скопје	408	17	425
Вкупно	935	70	1005

4.3. Суд

Вкупен број на деца на кои во 2017 година им се изречени прекршочни санкции е 913, од нив 879 (96%) се машки и 34 (4%) женски. Оваа бројка е за 36% повисока од 2016 година кога беа изречени прекршочни санкции на 669 деца и за 10% повисока од 2015 година кога санкции се изречени на 832 деца. Најголем број прекршочни санкции се изречени од судот во Скопје (419), Велес (135) и Куманово (100). Во судот во Охрид, Прилеп и Штип не се изречени прекршочни санкции.

Табела 14: Број на деца за кои судот изрекол прекршочни санкции, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Охрид	0	0	0
Прилеп	0	0	0
Штип	0	0	0
Кочани	10	0	10
Битола	12	1	13
Струмица	21	0	21
Струга	29	0	29
Гостивар	92	0	92
Тетово	94	0	94
Куманово	93	7	100
Велес	128	7	135
Скопје	400	19	419
Вкупно	879	34	913

Графикон 10: Процесирање на прекршочни случаи во 2015, 2016 и 2017 година

Индикатор 5: Посебни простории за водење на разговор во ПС

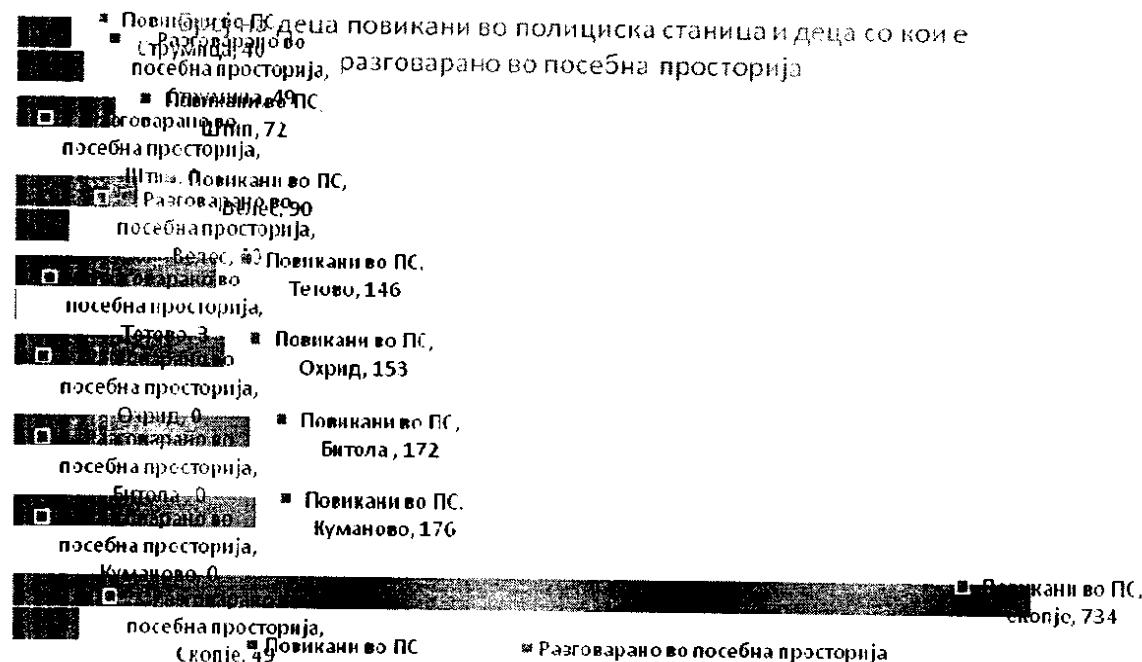
Со овој индикатор се мери процентот на деца спрема кои МВР постапило согласно стандардите - условите пропишани во законските одредби, водење разговор со деца во посебно опремени простории.

Од вкупно 1583 деца во 2017 година, повикани во полициска станица, разговор во посебна просторија е воден со 141 дете, односно со 9% од повиканите деца. Најголем број е во Струмица и Скопје – по 49 и Велес – 40 деца. во Битола, Охрид, Куманово и Штип со ниту едно дете не е разговарано во посебна просторија. Споредено со 2016 година, кога имаше 68 деца, бројката е повеќе од двојно повисока. Во 2015 година, разговор во посебна просторија е воден со 177 деца.

Половата структура на децата со кои е разговарано е пропорционална со структурата на децата кои се повикани.

Табела 15: Број на деца со кои е воден разговор во посебни простории, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Охрид	0	0	0
Куманово	0	0	0
Штип	0	0	0
Тетово	2	1	3
Велес	34	6	40
Скопје	36	13	49
Струмица	42	7	49
Вкупно	114	27	141

Графикон 11: Број на деца повикани во ПС и деца со кои се разговарало во посебни простории

Индикатор 6: Задржани деца во полициска станица

Со овој индикатор се мери процентот на деца кои биле задржани во полициска станица, во однос на вкупниот број повикани деца во 2017 година

Од вкупно повикани 1583 деца, во полициска станица биле задржани 89 односно 6% од повиканите. Процентот на задржани деца е највисок во Тетово, каде се задржани 34% од повиканите деца. Во останатите градови, процентот на задржани деца се движи од 0% до 11%. Во однос на полот, 89% од задржаните деца се од машки и 11% од женски пол.

Табела 16: Број на деца задржани во полициска станица, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Охрид	0	0	0
Велес	3	0	3
Струмица	3	0	3
Штип	5	0	5
Скопје	8	2	10
Куманово	17	2	19
Тетово	43	6	49
Вкупно	79	10	89

Бројот на задржани деца во 2017 година е за 44% понизок од 2016, кога биле задржани 158 деца и за 39% понизок од 2015 година кога бројот на задржани бил 146.

Индикатор 7: Деца во ризик кон кои се применети мерки на помош и заштита во Центар за социјална работа

Со овој индикатор се мери процентот на децата во ризик кои во центарот добиле услуги, односно се примениле мерки за помош и заштита во 2017 година, споредбено со сите деца во ризик кои се упатени во ЦСР. Податоците се собрани од сите 30 центри за социјална работа во Република Македонија.

Од вкупно 1444 деца во ризик евидентирани во центрите за социјална работа, во 2017 година мерки за помош и заштита биле применети кон 1192 деца односно кон 83% од децата во ризик. Од нив 80% се деца од машки пол, а 20% се од женски пол.

Споредено со претходните години, процентот на децата во ризик кои биле применети мерки за помош и заштита во 2017 е за 6 процентни поени повисок во однос на 2016 кога изнесуваше 77% и за 13 процентни поени повисок од 2015 кога изнесуваше 70%.

Табела 17: Број на деца во ризик кон кои се применети мерки на помоши заштита, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Берово	0	0	0
Гевгелија	0	0	0
Кратово	0	0	0
Гостивар	1	2	3
Крива			
Паланка	3	0	3
Валандово	3	1	4
Виница	1	3	4
Куманово	3	1	4
Ресен	3	1	4
Радовиш	4	1	5
Делчево	1	5	6
Демир			
Хисар	6	0	6
Кичево	4	2	6
Крушево	1	6	7

Кочани	9	0	9
Неготино	7	3	10
Свети Николе	8	2	10
Охрид	10	2	12
Струмица	13	1	14
Пробиштип	11	4	15
Македонски Брод	14	2	16
Струга	10	6	16
Дебар	19	4	23
Тетово	27	6	33
Велес	31	3	34
Кавадарци	30	8	38
Прилеп	43	26	69
Битола	42	32	74
Штип	122	1	123
Скопје	532	112	644
Вкупно	958	234	1192

Индикатор 8: Применети мерки на помош и заштита на деца во ризик во Центар за социјална работа

Со овој индикатор се мери бројот на мерки за помош и заштита во период од една година, споредбено со вкупниот број на деца во ризик кон кои се примениле. Споредбата со индикаторот број 7 може да ни покаже колку мерки во просек се применуваат на едно дете.

Кон вкупно 1192 деца во ризик, во 2017 година биле применети 4032 мерки, односно по 3,38 мерки по дете. Ова е зголемување во однос на 2016 и 2015 година кога биле применети по 3,13 односно 2,9 мерки по дете.

Во однос на пол, кон децата од женски пол се применети во просек по 4,83 мерки, додека кон машките деца по 3,03 мерки.

Табела 18: Број на применети мерки на помоши заштита, по пол

	Машки			Женски			Вкупно		
	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број

	на деца во ризик	на мерки	на мерки по дете	на деца во ризик	на мерки	на мерки по дете	на деца во ризик	на мерки	на мерки по дете
Берово	0	0	/	0	0	/	0	0	/
Гевгелија	0	0	/	0	0	/	0	0	/
Кратово	0	0	/	0	0	/	0	0	/
Крива Паланка	3	0	0.00	0	0	/	3	0	0.00
Македонски Брод	14	0	0.00	2	0	0.00	16	0	0.00
Прилеп	43	0	0.00	26	0	0.00	69	0	0.00
Струга	10	0	0.00	6	0	0.00	16	0	0.00
Штип	122	2	0.02	1	3	3.00	123	5	0.04
Неготино	7	6	0.86	3	3	1.00	10	9	0.90
Велес	31	28	0.90	3	3	1.00	34	31	0.91
Виница	1	1	1.00	3	3	1.00	4	4	1.00
Гостивар	1	1	1.00	2	2	1.00	3	3	1.00
Демир Хисар	6	6	1.00	0	0	/	6	6	1.00
Кавадарци	30	30	1.00	8	8	1.00	38	38	1.00
Кичево	4	4	1.00	2	2	1.00	6	6	1.00
Кочани	9	9	1.00	0	0	/	9	9	1.00
Пробиштип	11	11	1.00	4	4	1.00	15	15	1.00
Валандово	3	4	1.33	1	2	2.00	4	6	1.50
Скопје	532	871	1.64	112	338	3.02	644	1209	1.88
Струмица	13	25	1.92	1	2	2.00	14	27	1.93
Тетово	27	54	2.00	6	18	3.00	33	72	2.18
Радовиш	4	8	2.00	1	3	3.00	5	11	2.20
Делчево	1	4	4.00	5	12	2.40	6	16	2.67
Ресен	3	9	3.00	1	2	2.00	4	11	2.75
Крушево	1	17	17.00	6	4	0.67	7	21	3.00
Свети Николе	8	79	9.88	2	25	12.50	10	104	10.40
Битола	42	693	16.50	32	558	17.44	74	1251	16.91
Дебар	19	376	19.79	4	48	12.00	23	424	18.43
Охрид	10	394	39.40	2	60	30.00	12	454	37.83
Куманово	3	269	89.67	1	31	31.00	4	300	75.00

Вкупно	958	2901	3.03	234	1131	4.83	1192	4032	3.38
--------	-----	------	------	-----	------	------	------	------	------

Индикатор 9: Остварено право на детето на бранител во МВР и бесплатна правна помош на детето за присуство на адвокат во ЦСР

9.1. Министерство за внатрешни работи

Со овој индикатор се мери процентот на деца кои биле повикани во полициска станица заради добивање на информации, а за кои бил присутен бранител при водењето на разговорот.

Од вкупниот број на деца (1583) по било кој основ повикани во полициска станица, право на бранител оствариле 38% односно 596 деца. Најнизок процент на деца со бранител имало во Битола и Куманово (6% односно 9%), додека највисок бил во Охрид и Велес (95% и 102%). Во однос на полот, бранител имале 517 деца од машки пол (36%) и 79 деца од женски пол (52%).

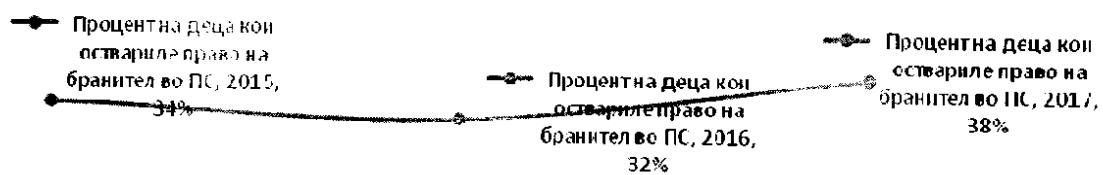
Табела 19: Број и % на деца кои оствариле право на бранител во ПС, по СВР и по пол

	Деца повикани во полициска станица			Деца кои оствариле право на бранител во полициска станица			% %
	Машк и	Женск и	Вкупн о	Машк и	Женск и	Вкупн о	
Битола	144	28	172	9	2	11	6.40%
Куманово	137	39	176	14	1	15	8.52%
Штип	69	3	72	12	2	14	19.44%
Скопје	703	31	734	176	30	206	28.07%
Струмица	38	2	40	19	2	21	52.50%
Тетово	126	20	146	80	12	92	63.01%
Охрид	132	21	153	124	21	145	94.77%
Велес	81	9	90	83	9	92	102.22

							%
Вкупно	1430	153	1583	517	79	596	37.65%

Во 2016 година 32% од деца повикани во полициска станица оствариле право на бранител, додека во 2015 година тоа право го оствариле 34% од децата.

Процент на деца кои оствариле право на бранител во ПС

Графикон 12: Деца кои оствариле право на бранител во ПС

9.2. Центри за социјална работа

Со овој индикатор се мери бројот на деца во ризик кои во ЦСР оствариле право на бесплатна правна помош за присуство на адвокат, исполнувајќи ги законските услови од вкупниот број на деца кои го оствариле правото на присуство на адвокат во ЦСР за 2017 година.

Во 2017 година во центрите за социјална работа во РМ, ниту едно дете не остварило право на адвокат. Право на бесплатна правна помош

оствариле три деца, женски, во Струмица. Во 2016 година, право на адвокат оствариле четири деца а две деца го оствариле правото на бесплатна правна помош.

Индикатор 10: Деца во ризик вклучени во постапка за посредување во 10.1. Центри за социјална работа

Со овој индикатор се мери процентот на деца во ризик спрема кои центарот спровел постапка за посредување со бројот на деца во ризик упатени во ЦСР во 2017 година.

Во 2017 година, посредувањето е применето кај 78 деца во ризик, што претставува 5% од вкупниот број на деца во ризик (1444). Посредувањето е успешно спроведено кај 64 деца или 82% од децата кај кои е применето. Во 2016 година, посредувањето било применето кај 10% од децата во ризик и успешно спроведено кај 68% од децата кај кои е применето. Во 2015 година, посредувањето било применето кај 6,3% од децата во ризик и успешно спроведено кај 95% од децата кај кои е применето.

Во 2017 година, постапката е применета во шест центри за социјална работа. Најголем број на деца биле опфатени во центарот во Скопје (58).

Табела 20: Број деца спрема кои е спроведена постапка на посредување

	Вкупен број на деца во ризик	Деца во ризик спрема кои ЦСР спровел постапка на посредување			Вкупно
		Постигната спогодба	Не е постигната спогодба	Вкупно	
Берово	1	0	0	0	0
Битола	35	0	0	0	0
Валандово	6	0	0	0	0
Виница	4	0	0	0	0
Гевгелија	6	0	0	0	0
Гостивар	31	0	0	0	0
Дебар	7	0	0	0	0
Делчево	23	0	0	0	0
Кичево	6	0	0	0	0

Кочани	9	0	0	0
Кратово	24	0	0	0
Крива Паланка	26	0	0	0
Крушево	7	0	0	0
Куманово	300	0	0	0
Македонски Брод	16	0	0	0
Неготино	63	0	0	0
Охрид	104	0	0	0
Прилеп	119	0	0	0
Пробиштип	15	0	0	0
Радовиш	5	0	0	0
Ресен	4	0	0	0
Струга	16	0	0	0
Тетово	0	0	0	0
Штип	183	0	0	0
Свети Николе	10	2	0	2
Струмица	44	0	3	3
Велес	162	3	1	4
Кавадарци	38	3	2	5
Демир Хисар	7	6	0	6
Скопје	173	50	8	58
Вкупно	1444	64	14	78

Индикатор 11: Помош на деца од страна на ЦСР по излегување од установа

Со овој индикатор се мери бројот на деца кои по запирање од извршување на заводската мерка – Упатување во воспитна установа/ Воспитно-поправен дом и деца на кои има престанала казната – Затвор за деца, ги напуштиле установите и добиле структурирана помош и грижа од страна на ЦСР преку примена на одредени мерки на помош и заштита.

Всe 2017 година на шест деца им е запрена од извршување заводската мерка или казна. Сите се од машки пол. Од страна на ЦСР грижа е обезбедена на 12 деца. Сите се од машки пол.

Во 2016 заводската мерка или казна е запрена од извршување на 15 деца. Последователна грижа е обезбедена на 19 деца.
Во 2015 година, 23 деца завршиле со заводската мерка или казна.
Последователна грижа била обезбедена на 22 деца.

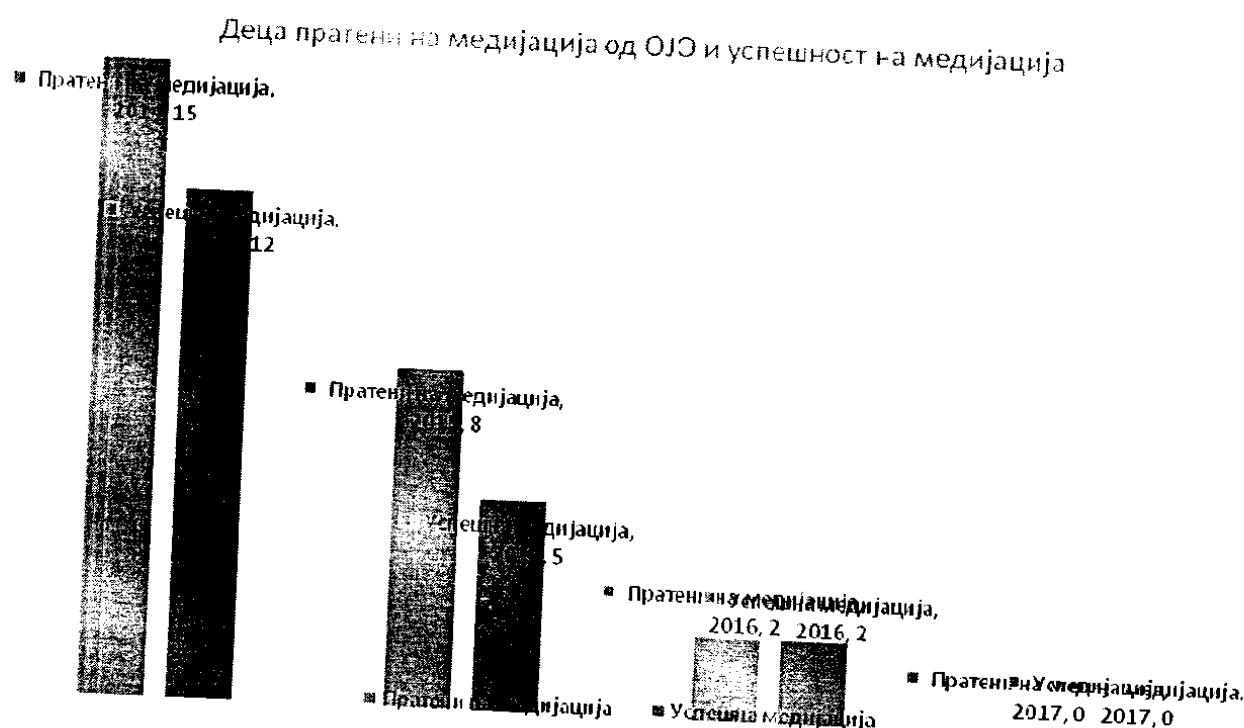
Индикатор 12: Примена на медијација

12.1. Суд

Во 2017 година, судовите не упатиле ниту едно дете на медијација. Состојбата била иста и во 2016 година. Во 2015 година, две деца биле упатени на медијација.

12.2. Јавно Обвинителство

Во 2017 година, јавните обвинителства не упатиле ниту едно дете на медијација. Во 2016 година две деца се упатени на медијација во 2015 и 2014 година на медијација се упатени 8 односно 15 деца.

Графикон 13: Деца упатени на медијација од ОЈО и успешност на медијација

Индикатор 13: Деца спрема кои е поднесен предлог за примена на санкција

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција во текот на 2017 година.

Во 2017 година предлози за примена на санкција биле поднесени спрема 492 деца што претставува 46% од вкупно 1074 деца спрема кои биле поднесени кривични пријави до основните јавни обвинителства. Во 2016 овој процент изнесувал 36%, а во 2015 бил 40%.

Табела 21: Број на деца кон кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција, по ОЈО и пол

	Машки	Женски	Вкупно
ОЈО за организиран криминал и корупција	1	0	1
Струга	3	0	3
Кочани	9	0	9
Прилеп	12	0	12
Охрид	13	1	14
Битола	18	2	20
Гостивар	21	0	21
Струмица	29	1	30
Велес	41	1	42
Тетово	50	1	51
Штип	61	1	62
Куманово	62	5	67
Скопје	154	6	160
Вкупно	474	18	492

Од поднесените предлози за санкции 96% биле спрема деца од машки и 4% од женски пол.

Индикатор 14: Примена на мерки на одвраќање

Примена на мерки на одвраќање преставува форма на вонсудска постапка и тие се во надлежност на јавниот обвинител. Со овој индикатор се мери бројот на сите деца спрема кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање во 2017 година како форма на вонсудска постапка.

Во 2017 година јавните обвинители примениле мерки на одвраќање спрема 39 деца, 37 од машки и две од женски пол. Најголем број на мерки (14) е применет од страна на ЈО Скопје. Во 2016 година јавните обвинители примениле мерки на одвраќање спрема 53, а во 2015 спрема 90 деца.

Табела 22: Број на деца кон кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Гостивар	0	0	0
Кочани	0	0	0
Куманово	0	0	0
Охрид	0	0	0
Прилеп	0	0	0
Струмица	0	0	0
ОЈО за организиран криминал и корупција	0	0	0
Струга	0	1	1
Штип	6	0	6
Велес	7	1	8
Тетово	10	0	10
Скопје	14	0	14
Вкупно	37	2	39

Индикатор 15: Примена на постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната

Со овој индикатор се мери бројот на деца спрема кои ОЈО спровел постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната во 2017 година како форма на интервенција/диверзија во судската постапка.

Мерката не е применета спрема ниту едно дете, исто како и во 2016 и во 2015.

Табела 23: Број на деца кон кои јавниот обвинител поднел барање за постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Велес	0	0	0
Гевгелија	0	0	0
Гостивар	0	0	0
Кочани	0	0	0
Куманово	0	0	0
ОЈО за организиран криминал и корупција	0	0	0
Охрид	0	0	0
Прилеп	0	0	0
Скопје	0	0	0
Струга	0	0	0
Струмица	0	0	0
Тетово	0	0	0
Штип	0	0	0
Вкупно	0	0	0

Индикатор 16: Деца на кои е изречена дисциплинска мерка

Од вкупно 492 деца за кои јавниот обвинител во 2017 година поднел предлог за примена на санкција, дисциплински мерки се изречени против 88 деца или 18%. Процентот не се разликува во однос на полот. Кон 79 деца е изречена мерката укор.

Во 2016 и 2015 година дисциплински мерки се изречени за 18% односно 17% од децата за кои имало предлог за примена на санкција.

Табела 24: Број на деца против кои се изречени дисциплинската мерки, по пол

	Вкупен број на деца против кои се изречени дисциплинската мерки во текот на 2017 година			Вкупен број на деца каде судот изрекол укор			Вкупен број на деца каде судот изрекол упатување во центар за деца		
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Скопје	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Струга	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прилеп	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Струмица	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Тетово	4	0	4	4	0	4	0	0	0
Велес	4	1	5	4	1	5	0	0	0
Штип	6	0	6	6	0	6	0	0	0
Кочани	6	2	8	6	2	8	0	0	0
Охрид	5	4	9	0	0	0	0	0	0
Гостивар	13	0	13	13	0	13	0	0	0
Куманово	37	4	41	37	4	41	0	0	0
Вкупно	77	11	88	72	7	79	0	0	0

Индикатор 17: Деца на кои е изречена мерка засилен надзор

Вкупниот број на деца за кои се изречени мерки на засилен надзор е 360, односно 73% од децата за кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција. Мерката засилен надзор од страна на родител/старател е изречена за 208 деца, мерката засилен надзор од страна на згрижувачко семејство е изречена за 10 деца, додека засилен надзор од страна на ЦСР е изречен на 150 деца. Од вкупниот број, 350 деца (97%) се од машки пол, 10 деца (3%) од женски пол.

Табела 25: Број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор, по пол

	Вкупен број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор во текот на 2017 година			Број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на родител/старател			Број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на згрижувачко семејство		
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно
	1	0	1	1	0	1	0	0	0
	6	0	6	6	0	6	0	0	0
	6	2	8	4	1	5	0	0	0
	11	0	11	9	0	9	0	0	0
	12	2	14	1	1	2	0	0	0
	19	0	19	15	0	15	0	0	0
	22	0	22	13	0	13	0	0	0
	24	0	24	24	0	24	0	0	0
	24	0	24	20	0	20	0	0	0
	31	2	33	26	1	27	0	0	0
	51	0	51	13	0	13	0	0	0
	143	4	147	69	4	73	10	10	10
	350	10	360	201	7	208	10	10	10

Оваа мерка била изречена на 255 деца во 2016 и на 341 дете во 2015 година.

Индикатор 18: Деца на кои е изречена заводска мерка

Заводски мерки во 2017 година се изречени за 53 деца. Во воспитна установа се упатени седум деца, а во воспитно-поправен дом пет деца. Од вкупниот број мерки, 49 (92%) се изречени за машки деца, 4 (8%) за женски деца.

Бројката во 2017 година е пет пати повисока од 2016 година кога изнесуваше 11 и три пати повисока од 2015 година кога беше 17.

Табела 26: Број на деца против кои е изречена заводска мерка, по пол

	Вкупен број на деца против кои се изречени заводски мерки во текот на 2017 година			Вкупен број на деца каде судот донел заводска мерка упатување во воспитна установа			Вкупен број на деца к судот донел заводск мерка на воспитно-поправен дом		
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупн
Струмица	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кочани	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Битола	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тетово	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Куманово	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Струга	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Гостивар	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Велес	2	0	2	0	0	0	2	0	0
Охрид	2	0	2	1	0	1	1	0	0
Прилеп	3	0	3	3	0	3	1	0	0
Скопје	3	0	3	2	0	2	0	0	0
Штип	37	4	41	0	0	0	1	0	0
Вкупно	49	4	53	7	0	7	5	0	0

Индикатор 19: Изречена казна затвор за деца

Казна затвор е изречена на 1 дете, машко, во Скопје.

Оваа казна во 2016 година беше изречена на десет, а во 2015 година на шест деца.

Табела 27: Број на деца против кои е изречена казна затвор за деца, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Велес	0	0	0
Гостивар	0	0	0
Кочани	0	0	0
Куманово	0	0	0
Охрид	0	0	0
Прилеп	0	0	0
Струга	0	0	0
Струмица	0	0	0
Тетово	0	0	0
Штип	0	0	0
Скопје	1	0	1
Вкупно	1	0	1

Индикатор 20: Деца во притвор

Мерка притвор им е изречена на 2 деца. Тоа е еднакво на 0,48 на 100.000 деца. Една е изречена во Скопје и една во Гостивар. Двете деца се од машки пол.

Во 2016 година мерката беше изречена на пет, во 2015 година на шест деца.

Табела 28: Број на деца против кои е определена мерката притвор, по пол

	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0
Велес	0	0	0
Кочани	0	0	0
Куманово	0	0	0
Охрид	0	0	0
Прилеп	0	0	0
Струга	0	0	0
Струмица	0	0	0
Тетово	0	0	0
Штип	0	0	0
Гостивар	1	0	1
Скопје	1	0	1
Вкупно	2	0	2

Индикатор 21: Деца кои се условно отпуштени од издржување на казна затвор за деца

Во 2017 година не е донесено ниту едно Решение за условен отпуст ниту за отповикање на условниот отпуст.

Во 2016 година решенија за условен отпуст и за отповикување на условниот отпуст биле донесени за по едно дете. Во 2015 година во еден случај судот го отповикал решението за условен отпуст.

Индикатор 22: Примена на алтернативни мерки

Во 2017 година алтернативни мерки не се изречени. Алтернативни мерки во 2016 година биле изречени на две деца, а во 2015 година на 29 деца.

Индикатор 23: Примена на мерки на безбедност

Мерка на безбедност во 2017 година била изречена на едно дете. Мерката е задолжително психијатриско лекување и чување на здравствена установа, изречена е од судот во Кочани.

Мерките на безбедност не биле применети во 2016 година. Една мерка од оваа група била изречена во 2015 година.

Индикатор 24: Примена на правото на обештетување на дете жртва

Во 2017 година судовите донеле решение за обештетување на 9 деца. Сите решенија се донесени од судот во Штип. Сите се за деца од машки пол.

Табела 29: Број на деца кои оствариле право на обештетување, по пол

	Вкупен број на деца-жртви кои оствариле право на обештетување на од членот 151 став 1 од ЗПД од ЗПД во текот на 2017 година			Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение за обештетување			Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение со кое се одбива барањето за обештетување		
	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно	Машки	Женски	Вкупно
Битола	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Велес	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гостивар	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кочани	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Куманово	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Охрид	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прилеп	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Скопје	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Струга	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Струмица	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тетово	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Штип	9	0	9	9	0	9	0	0	0
Вкупно	9	0	9	9	0	9	0	0	0

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Врз основа на податоците добиени според индикаторите, Државниот совет го констатира следното:
 - Во 2017 година, споредено со претходните години, намален е бројот на деца во ризик за 14% во однос на 2016 и за 32% во однос на 2015 година. Според територијалната припадност најголем број на деца во ризик евидентирани се во Куманово (300);
 - Отстапувањето во податоците доставени од МВР и ЦСР е зголемено во 2017 година. Разликата, која во 2016 изнесуваше 24, во 2017 е зголемена на 422 известувања.
ДС констатира дека во однос на деца жртви на кривични дела во 2017 година се забележува намалување од претходната година во извештаите на сите надлежни институции. Но се забележува одредено отстапување во податоците добиени од надлежните институции кое е резултат на различно толкување на дефиницијата за дете жртва на кривично дело во Законот за правда за децата и неунифицирано постапување со децата жртви.
 - Од вкупниот број на повикани деца во полициска станица по било кој основ (1583), 1231 се деца во судир со законот, сторители на кривични дела. Останатите се деца повикани во својство на сведоци 223 и оштетени/жртви 129. Споредено со 2015 година и 2016 година имаме значително зголемување на бројот на деца. Во 2016 година бројот е зголемен за 97 деца или за 8%, додека во 2017 година бележиме зголемување на бројот на деца во судир со законот за 275 деца или 17% во однос на 2016 година.

➤ Во однос на деца кои сториле прекршок во 2017 година, констатирано е:

- прекршок сториле 1029 деца, што е за 13% пониско од 2016 година, кога бројот на деца кои извршиле прекршок изнесувал 1185. Најголем број прекршоци се сторени на подрачје на СВР Скопје (349), а најмал во СВР Струмица (73) и СВР Велес и СВР Тетово по 88 деца кои сториле прекршок;
- постапката за посредување при сторен прекршок, успешно е завршена кај 185 деца (82 кај деца до 16 години и 103 кај деца од 16 до 18 години) што претставува 12% од вкупниот број на деца кои извршиле прекршок. Процентот на успешни посредувања во 2015 година изнесуваше 20%, што упатува на намалување за 8% во 2016 година. Во 2016 година за 1045 деца биле поднесени барање за поведување прекршочна постапка од страна на МВР.
- Во 2017 година судовите од центрите за социјална работа побарале мислење за 1005 деца спрема кои е поведена прекршочна постапка и е за 24% повисок од претходната година;
- за сите поднесени барања за поведување прекршочна постапка од страна на МВР, судовите изрекле санкција за 913 деца

2. ДС констатира дека во најголем број случаи се применуваат мерки/санкции кои не вклучуваат лишување од слобода на децата што кореспондира со Законот за правда за деца.

Имено:

➤ спрема 83% деца во ризик, ЦСР примениле мерки на помош и заштита, што е речиси зголемено во однос на претходните години, а посредувањето како една од

мерките е применета спрема 5% од вкупниот број на деца во ризик, што бележи тренд на намалување на примена во споредба со претходните две години.

- Од вкупно 1074 деца спрема кои биле поднесени кривични пријави, јавниот обвинител поднел предлози за примена на санкција спрема 492 деца или 46% што е за 10% зголемување од претходната 2016 година и 6% зголемување споредено со 2015 година;
- Во текот на 2017 година Судовите изрекле :
 - Дисциплински мерки се изречени против 88 деца или 18%, а мерката - Укор е изречена кон 79 деца, што е идентично со претходните години;
 - Во 2017 година во основните судови со проширена надлежност во Битола, Охрид, Скопје и Струга немаат идентификувани деца жртви;
 - Прекршочни санкции биле изречени кон 913 деца, што е за 36% повисока од 2016 година;
 - Судовите во 2017 година донеле решение за обештетување на дете жртва спрема девет деца, а истите се донесени од страна на судот во Штип, во текот на 2016 година судовите донеле решение за обештетување на 12 деца, додека во 2015 година не донеле ниту едно решение за обештетување;
 - Мерките засилен надзор се изречени кон вкупно 360 деца, од кои од страна на родител/старател е изречена кон 208 деца, мерката засилен надзор од страна на згрижувачко семејство е изречена за 34 деца, додека засилен надзор од страна на ЦСР е изречен за 150 деца, што е зголемување во споредба со 2016 година кога се изречени вкупно 255 мерки и во 2015 година спрема 341 дете;
 - Заводски мерки во 2017 година се изречени спрема 53 деца, во воспитна установа се упатени седум деца, а

во воспитно поправен дом пет деца. Бројката во 2017 година е пет пати повисока од 2016 година кога изнесуваше 11 и три пати повисока од 2015 кога беше 17;

- Во текот на 2017 година не била изречена ниту една алтернативна мерка, за разлика во 2016 година кога биле изречени на две деца, а во 2015 година на 29 деца;
- Судот во текот на 2017 година не донел ниту едно решение за условен отпуст, а во 2016 година решенија за условен отпуст и за отповикување на условен отпуст биле донесени за по едно дете;
- Казна затвор е изречена за едно дете во Скопје, оваа казна во 2016 година била изречена за десет, а во 2015 година за шест деца;
- спрема 39 деца или 3,6 % од пријавените сторители на кривични дела(1074), јавниот обвинител применил вонсудска мерка на одвраќање, што значи намалување од претходната година кога оваа мерка била применета спрема 53 деца;
- надлежните судови во 2017 година не спровеле ниту една постапка за медијација, а јавниот обвинител не упатил на медијација ниту едно дете што е намалување во споредба со предходната година кога се упатени 2 деца, и 2015 и 2014 година кога се упатени 8 односно 15 деца;
- Мерката на безбедност во 2017 година изречена е за едно дете, мерката на задолжително психијатриско лекување и чување во здравствена установа е изречена од судот во Кочани, а во 2016 година воопшто оваа мерка не била применета;

- мерка притвор е определена спрема две деца за разлика од 2016 година кога истата мерка била определена за пет деца, во 2015 година за шест деца;
- како и во претходните години воопшто не се применува постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната како законска предвидена можност од надлежност на ОЈО.

3. ДС констатира дека :

- во 2017 година бројот на задржани деца во полициска станица изнесува 89, односно 6% во однос на вкупната бројка на повикани деца во полициска станица. Во споредба со 2016 година кога бројот на задржани деца изнесувал 158 бележиме намалување за 39 %. Во однос на полот 11% се деца од женски пол, а 89% се деца од машки пол. Највисок % на задржани деца има во СВР Тетово 34% од повиканите деца, а во останатите сектори се движи од 0% до 11%.
- бројот на деца со кои разговорот во полициска станица се водел во посебна просторија за деца изнесува 141, односно 9% од вкупниот број на повиканите деца. Во однос на 2016 година констатирано е дека кај оваа бројка бележи повеќе од двојно зголемување на бројот на деца со кои е разговарано во посебно опремени простории за разговор, кој во 2016 година изнесувал 68.
- од вкупниот број повикани деца (1538) право на бранител во полициска станица оствариле 38 % деца во однос на вкупната бројка на повикани деца во полициска станица, што претставува незначително зголемување со претходната година кога истото право го оствариле 32% деца.

- во 2017 година во центрите за социјална работа во РМ, ниту едно дете не остварило право на адвокат. Право на бесплатна правна помош оствариле три деца.

ПРИЛОГ

Табели за собирање на податоци по 32 индикатори од институциите

(центри за социјална работа, полиција, Јавни обвинителства, Судови)

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА - _____

Индикатор 1:	Деца во ризик упатени во Центар за социјална работа
<i>Вкупен број на деца во ризик кои се упатени во ЦСР во текот на 12 месечен период од страна на други институции или поединци. (согласно чл.19 ст. 2 од ЗПД)</i>	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	
Број на известувања добиени од:	
<ul style="list-style-type: none">• МВР• ЈО• Училиште• Родител/старател• Дете• Оштетен• Здравствена установа• НВО• И други институции	
Вкупно:	

Индикатор 2:	Деца жртви на кривични дела евидентирани во Центар за социјална работа
<i>Вкупен број на деца жртви на кривични дела евидентирани во ЦСР во текот на 12 месечен период. (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)</i>	

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 3:	Деца во ризик кон кои се применети мерки на помош и заштита во Центар за социјална работа
Вкупен број на деца во ризик кон кои ЦСР применил мерки за помош и заштита во период од 12 месеци. (согласно чл.22 ст.1 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	
Индикатор 4:	Применети мерки на помош и заштита на деца во ризик во ЦСР
Вкупен број на мерки за помош и заштита применети на деца во ризик од страна на ЦСР во период од 12 месеци. (согласно чл.23 од ЗПД)	
Машки пол	
Женски пол	

Вкупно:	
---------	--

Индикатор 5: Деца кои оствариле право на бесплатна правна помош во ЦСР за присуство на адвокат	<i>Број на деца кои во ЦСР оствариле право на присуство на адвокат во период од 12 месеци. (чл.25 ст.3 и 4 од ЗПД)</i>	
<i>Број на деца во ризик до 14 години. (чл.25 ст.3 од ЗПД)</i>	Машки пол	Женски пол
<i>Број на деца во ризик над 14 години. (чл.25 ст.4 од ЗПД)</i>		
Вкупно:		
<i>Број на деца кои во ЦСР оствариле право на бесплатна правна помош за присуство на адвокат во период од 12 месеци. (чл.25 ст.7 од ЗПД)</i>	Машки пол	Женски пол
<i>Број на деца во ризик до 14 години. (чл.25 ст.3 од ЗПД)</i>		
<i>Број на деца во ризик над 14 години. (чл.25 ст.4 од ЗПД)</i>		
Вкупно:		

Индикатор 6:	Деца во ризик вклучени во постапка за посредување во Центар за социјална работа		
Вкупен број на деца во ризик спрема кои ЦСР спровел постапка на посредување во период од 12 месеци. (чл.30 ст. 1 и 2 од ЗПД)			
		Машки пол	Женски пол
Број на деца за кои е постигната спогодба за посредување. (чл.30 ст. 2 од ЗПД)			
Број на деца за кои не е постигната спогодба за посредување. (чл.30 ст. 2 од ЗПД)			
Вкупно:			
Индикатор 7: Помош на деца од страна на ЦСР по излегување од установа			
	Машки пол	Женски пол	
Број на деца на кои им е запрено извршувањето на заводската мерка - Упатување во воспитна установа /Воспитно - поправен дом и деца на кои им престанала казната - Затвор за деца, во период од 12 месеци.			
Вкупно:			

Број на деца кои добиле помош од ЦСР по излегување од:	Машки пол	Женски пол
- Воспитна установа		
- ВПДом – Тетово		
- Затвор за деца		
Вкупно		
Индикатор 8: Деца за кои се води прекршочна постапка		
Вкупен број на деца за кои се води прекршочна постапка од страна на судот и е побарано мислење од ЦСР во период од 12 месеци.		
Машки пол		
Женски пол		
Вкупно:		

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
ПС _____**

Индикатор 1: Деца во ризик	
<i>Број на деца за кои е доставено писмено известување до ЦСР во текот на 12 месечен период (согласно чл.19 ст.2 од ЗПД)</i>	
Машки пол	
Женски пол	

Вкупно:	
---------	--

Индикатор 2:	<i>Деца во судир со законот</i>
--------------	---------------------------------

Вкупен број на деца кои биле повикани во полициска станица заради собирање на информации од страна на МВР во период од 12 месеци (согласно чл. 19 ст.5 и 6 од ЗПД).

Број на повикани деца по основ на:	Машки пол	Женски пол
Сведок		
Оштетен		
Пријавен		
Вкупно:		

Индикатор 3:	<i>Остварено право на детето на бранител за време на водење на разговор во полициска станица</i>
--------------	--

Вкупен број на деца кои оствариле право на бранител во полициска станица при водење на разговор со дете во период од 12 месеци, согласно чл.116 ст. 10 од ЗПД)

Машки пол	
Женски пол	

Вкупно:

Индикатор 4:	Задржани деца во полициска станица
-----------------	------------------------------------

Вкупен број на деца кои се задржани во полициска станица во период од 12 месеци . (согласно член 116 ст. 6 и 7 од ЗПД)

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 5:	Деца жртви на кривични дела
-----------------	-----------------------------

Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од МВР во период од 12 месеци (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 6:	Посебни простории за водење на разговор со дете	
Вкупен број на деца со кои е воден разговор во посебни простории во период од 12 месеци (согласно член 116 став 5 од ЗПД)		
	Машки пол	Женски пол
Број на деца во судир со законот (согласно чл. 19 ст.5 и 6 од ЗПД).		
Број на деца жртви (согласно чл.19 ст.7 од ЗПД)		
Вкупно:		

Индикатор 7	<i>Деца за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка</i>	
Број на деца за кои се поднесени барања за поведување на прекршочна постапка во период од 12 месеци.		
<i>Пол</i>	Машки пол	Женски пол
<i>Број на деца до 16 години за кои е спроведена успешна постапка на посредување</i>		

Број на деца до 16 години за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка		
<i>Број на деца од 16 -18 години за кои е спроведена успешна постапка на посредување</i>		
<i>Број на деца од 16-18 години за кои е поднесено барање за поведување на прекршочна постапка</i>		
Вкупно		

ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО

Индикатор 1:	Деца жртви на кривични дела
--------------	-----------------------------

Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од ЈО во период од 12 месеци

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 2:	Деца против кои е поднесен предлог за примена на санкција
--------------	---

Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител поднел предлог за примена на санкција во период од 12 месеци

Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	
Индикатор 3:	Примена на медијација

Вкупен број на деца кои јавниот обвинител ги упатил на

медијација во период од 12 месеци		
<i>Вкупен број на деца со кои медијацијата била успешно завршена</i>	Машки пол	Женски пол
<i>Вкупен број на деца со кои медијацијата не била успешно завршена</i>		
Вкупно:		
Индикатор 4:	<i>Примена на мерки на одвраќање</i>	
<i>Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител применил мерки на одвраќање во период од 12 месеци</i>		
Машки пол		
Женски пол		
Вкупно:		

Индикатор 5:	<i>Примена на постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната</i>
<i>Вкупен број на деца кон кои јавниот обвинител поднел барање за постапка за признавање на одговорноста и спогодување за висината на казната во период од 12 месеци.</i>	
Машки пол	

Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 3:	Изречена казна затвор
Вкупен број на деца против кои е изречена казна затвор за деца во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 4:	Деца во притвор
Вкупен број на деца против кои е определена мерката притвор во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Женски пол	
Вкупно:	

ОСНОВЕН СУД

Индикатор 1:	Деца жртви на кривични дела
Вкупен број на деца жртви на кривични дела идентификувани од страна на судот во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

Индикатор 2:	Примена на медијација
Вкупен број на деца кои судот ги упатил на медијација во период од 12 месеци .	
Машки пол	

Индикатор 5:	Деца кои се условно отпуштени од издржување на казна затвор за деца		
Вкупен број на деца кои се пуштени на условен отпуст и вкупен број на деца каде судот го има отповикано условниот отпус во период од 12 месеци .			
Пол	Машки пол	Женски пол	
<i>Вкупен број на деца каде судот донел решение за условен отпуст</i>			
<i>Вкупен број на деца кога судот го отповикал решението за условен отпуст.</i>			
Вкупно :			
Индикатор 6:	<i>Деца на кои е изречена мерка засилен надзор</i>		
<i>Вкупен број на деца против кои е изречена мерка засилен надзор во период од 12 месеци .</i>			
Пол	Машки пол	Женски пол	

<i>Вкупен број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на родители/и/от, односно старатели/и/от,</i>		
<i>од страна на центарот,</i>		
<i>Вкупен број на деца кога судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на згрижувачко семејство.</i>		
<i>Вкупен број на деца каде судот донел решение за мерки на засилен надзор од страна на</i>		
<i>страна на центарот.</i>		
Вкупно:		

Индикатор 7: Примена на алтернативни мерки		
<i>Вкупен број на деца против кои се изречени алтернативни мерки во период од 12 месеци .</i>		
Пол	Машки пол	Женски пол
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол условна осуда со заштитен надзор,</i>		

Вкупен број на деца каде судот изрекол условно прекинување на водење на постапка спрема детето ,		
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол општокорисна работа.</i>		
Вкупно :		

Индикатор 8:	<i>Деца на кои и изречена дисциплинска мерка</i>		
Вкупен број на деца против кои се изречени дисциплински мерки во период од 12 месеци .			
Пол	Машки пол	Женски пол	
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол укор</i>			
Вкупен број на деца каде судот изрекол упатување во центар за деца,			
Вкупно :			

Индикатор 9:	<i>Деца на кои е изречена заводска мерка</i>
Вкупен број на деца против кои се изречени заводски мерки во	

период од 12 месеци .

Пол	Машки пол	Женски пол
<i>Вкупен број на деца каде судот донел заводска мерка упатување во воспитна установа или</i>		
<i>Вкупен број на деца кога судот донел заводска мерка во воспитно-поправен дом.</i>		
Вкупно :		

Индикатор 10:	<i>Примена на мерки на безбедност</i>	
Вкупен број на деца против кои се изречени мерки на безбедност во период од 12 месеци .		
Пол	Машки пол	Женски пол
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително психијатриско лекување и чување во здравствена установа,</i>		

<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително психијатриско лекување на слобода,</i>		
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително лекување на алкохоличари и наркомани,</i>		
<i>Вкупен број на деца каде судот изрекол мерка на безбедност задолжително лекување на деца од зависности</i>		
Вкупно:		

Индикатор 11: Примена на правото на обештетување на дете жртва		
<i>Вкупен број на деца-жртви кои остварили право на обештетување од членот 151 став (1) од ЗПД во период од 12 месеци.</i>		
<i>Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение за обештетување</i>	Машки пол	Женски пол
<i>Вкупен број на деца за кои е донесено правосилно решение со кое се одбива барањето за обештетување</i>		
Вкупно:		

Индикатор 12:	Изречени прекршочни санкции
Број на деца за кои се изречени прекршочни санкции за деца, во период од 12 месеци .	
Машки пол	
Женски пол	
Вкупно:	

